

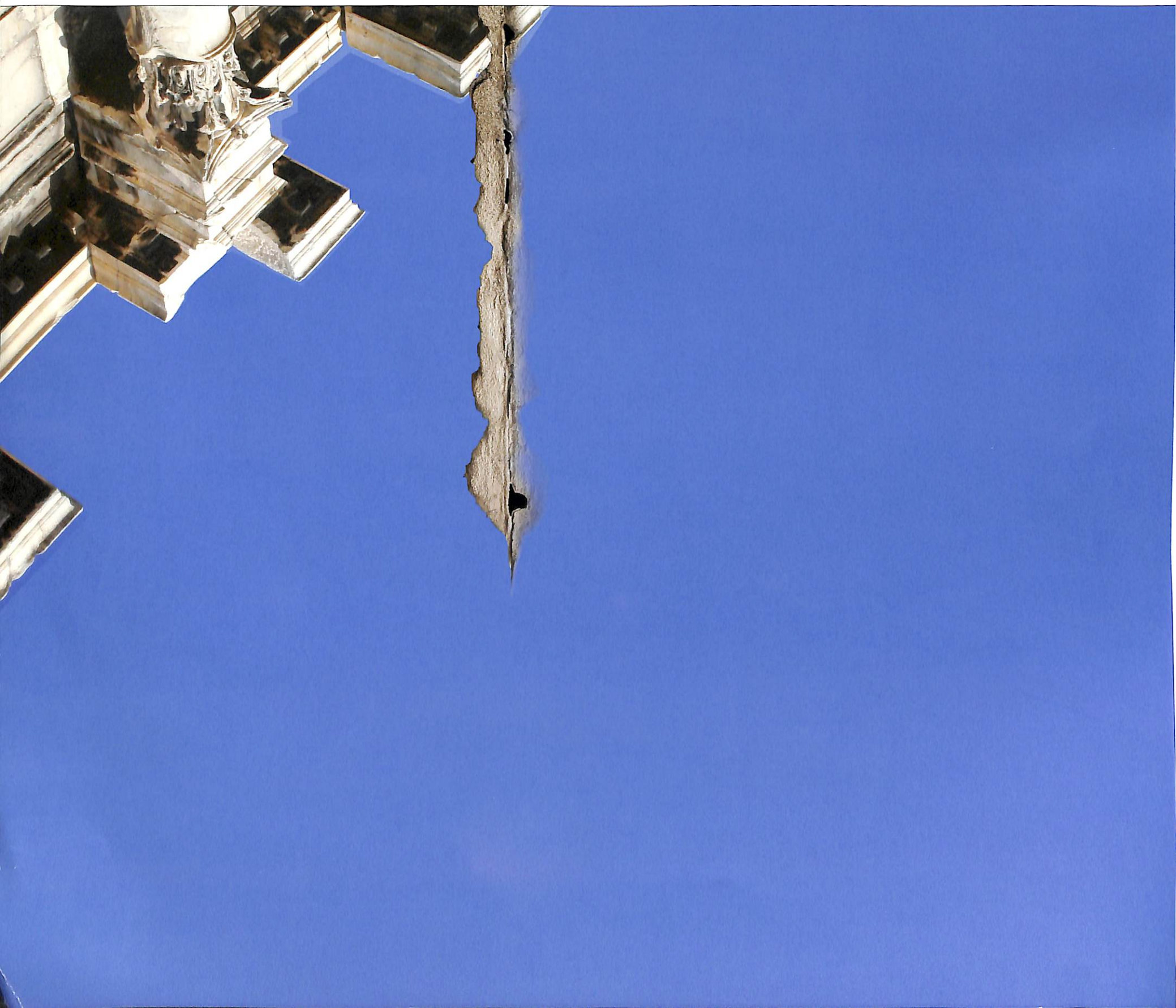

**Αισχύλεια
2008**

ΚΕΝΤΡΟ ΕΡΕΥΝΑΣ
& ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ
ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ ΤΟΥ
ΑΡΧΑΙΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ
ΔΡΑΜΑΤΟΣ-«ΔΕΣΜΟΙ»

**Σκηνογραφία &
Ενδυματολογία
στο αρχαίο
ελληνικό
δράμα**

Σκηνογραφία & Ενδυματολογία στο αρχαίο ελληνικό δράμα

Επιστημονική Ημερίδα
Σάββατο 13.09.08

Έκθεση
10.09-15.09.08

Πολιτιστικό Κέντρο “Λεωνίδας Κανελλόπουλος”
Ελευσίνα | Δραγούμη 37 (πλησίον ΙΚΑ) | Τ. 210 55.44.325

Το Κ.Ε.Π.Ε.Α.Ε.Δ.-“Δεσμοί” επιχορηγείται από το Υπουργείο Πολιτισμού

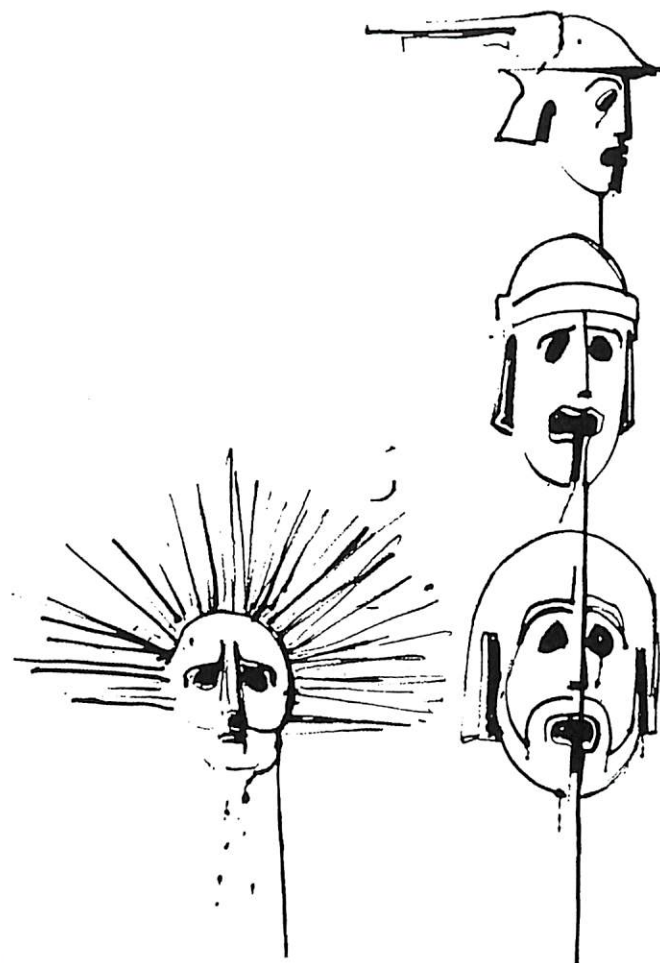

Αισχύλεια 2008

Συνδιοργάνωση

- Δήμος Ελευσίνας
- Κέντρο Έρευνας & Πρακτικών Εφαρμογών του Αρχαίου Ελληνικού Δράματος-“Δεσμοί”

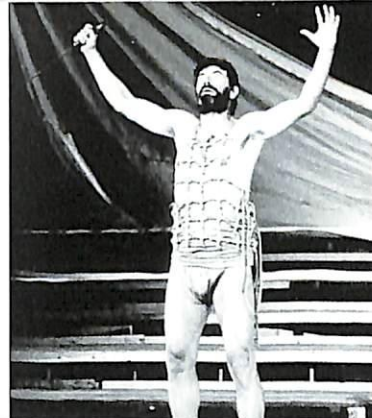
Βασίλης Φωτόπουλος,
Εθνικό Θέατρο,
Προμηθέας Δεσμώτης, Αισχύλος,
1979

Στο θέατρο μ' ένα φως και μια καρέκλα φτιάχνεις
δωμάτιο. Με πολύ φως ένα χαρούμενο δωμάτιο.
Με λίγο φως ένα δωμάτιο θλιβερό κι έρημο.
Ανάβεις έναν προβολέα στον πίσω τοίχο κι έχεις
μια πόρτα. Σβήνεις τον προβολέα χάθηκε η μόνη
έξοδος...

Βασίλης Φωτόπουλος

Πηγή: "Απόψεις Βασίλη Φωτόπουλου", στον Τσούκλου Δ.-Μπαχαριάν Α.,
Η Σκηνογραφία στο Νεοελληνικό Θέατρο, Αθήνα: Άποψη, 1985.

Βασίλης Φωτόπουλος,
Εθνικό Θέατρο,
Αίιας, Σοφοκλής,
1983

Ο Βασίλης Φωτόπουλος γεννήθηκε το 1934 στην Καλαμάτα. Από μικρός βρίσκει ευχαρίστηση στη ζωγραφική και οι γονείς του δίνουν ιδιαίτερο βάρος στη μόρφωσή του. Ο πατέρας του σκοτώνεται στον εμφύλιο και η οικογένεια περνάει δύσκολες ώρες. Ο Βασίλης Φωτόπουλος βρίσκει καταφύγιο στη ζωγραφική.

Τελειώνοντας το γυμνάσιο πηγαίνει στην Αθήνα, όπου για να βγάλει τα προς το ζην βάφει σκηνικά για το Θέατρο Μπουρνέλλη, αλλά κουβαλάει και καφάσια στη λαχαναγορά.

Το 1958, ο διευθυντής της Λυρικής Σκηνής Κώστας Μπαστιάς, αναγνωρίζοντας το ταλέντο του στη ζωγραφική, του αναθέτει δοκιμαστικά τα σκηνικά και τα κοστούμια της παράστασης *Σέρβα Πατρόνα*.

Η επιτυχία τους τον οδηγεί σε μία σειρά από άλλες συνεργασίες με την Εθνική Λυρική Σκηνή. Διακόπτοντας τη συνεργασία του με τη Λυρική ταξιδεύει στην Ευρώπη και γνωρίζει τα καλλιτεχνικά ρεύματα και τους πρωτοπόρους καλλιτέχνες. Επιστρέφοντας στην Ελλάδα συνεργάζεται με τον Μίκη Θεοδωράκη και τον Μιχάλη Κακογιάννη. Η στροφή του ενδιαφέροντός του προς τον κινηματογράφο θα καταλήξει στο βραβείο Όσκαρ Καλλιτεχνικής Διεύθυνσης για την ταινία *Ζορμπάς*, βραβείο που του ανοίγει τον δρόμο προς την Αμερική. Στην Ελλάδα επιστρέφει μετά τη δικτατορία, όπου συνεργάζεται με μεγάλα ονόματα του ελληνικού θεάτρου. Μετά από κάποιο διάστημα, όμως, αποφασίζει να εγκαταλείψει το θέατρο και να ασχοληθεί αποκλειστικά με τη ζωγραφική.

Στα σαράντα χρόνια της πορείας του ως σκηνογράφος συνεργάστηκε με τους σημαντικότερους θιάσους, σκηνοθέτες και ηθοποιούς της Ελλάδας: Ελληνικό Λαϊκό Θέατρο του Μάνου Κατράκη, Απλό Θέατρο, Εθνικό Θέατρο, Κρατικό Θέατρο Βορείου Ελλάδος, Θέατρο Τέχνης, Έλλη Λαμπέτη, Αλίκη Βουγιουκλάκη, Τζένη Καρέζη, Μελίνα Μερκούρη, Ζυλ Ντασέν, Αλέξη Μινωτή, Μίνω Βολανάκη. Στάθηκε σε όλη τη ζωή του μετριοφρων και λακωνικός, μακριά από τη δημοσιότητα.

Έφυγε από κοντά μας τον Γενάρη του 2007.

Το Κ.Ε.Π.Ε.Α.Ε.Δ.-“Δεσμοί”, θέλοντας να τιμήσει τον μεγάλο σκηνογράφο, αφιερώνει στη μνήμη του την Ημερίδα.

Βασίλης Φωτόπουλος,
Εθνικό Θέατρο,
Προμηθέας Δεσμώτης, Αισχύλος,
1979

Το 1991 το Διοικητικό Συμβούλιο των “Δεσμών”, επιθυμώντας να ανταποκριθεί σε ένα αίτημα δεκαετιών του πνευματικού και θεατρικού κόσμου για τη λειτουργία στην Ελλάδα ενός φορέα αποκλειστικής ενασχόλησης και αναφοράς σχετικά με όλες τις θεωρητικές και πρακτικές πτυχές του αρχαίου ελληνικού δράματος, αποφάσισε την ίδρυση στην Ελλάδα του πρώτου -και μοναδικού έως σήμερα- Κέντρου Έρευνας και Πρακτικών Εφαρμογών του Αρχαίου Ελληνικού Δράματος-“Δεσμοί” (Κ.Ε.Π.Ε.Α.Ε.Δ.-“Δεσμοί”). Το Κ.Ε.Π.Ε.Α.Ε.Δ.-“Δεσμοί” είναι διεθνές και έχει την έδρα του στην Αθήνα. Επιχορηγείται από το Υπουργείο Πολιτισμού, καθώς και από άλλους δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς.

Στόχοι

Στόχοι του Κ.Ε.Π.Ε.Α.Ε.Δ.-“Δεσμοί” είναι:

- η προαγωγή της θεωρητικής μελέτης και έρευνας γύρω από το αρχαίο ελληνικό δράμα
- η ανάπτυξη του προβληματισμού και η προώθηση του επιστημονικού και καλλιτεχνικού διαλόγου γύρω από τα ζητήματα που αυτό θέτει
- η καταγραφή και ανάδειξη της κληρονομιάς του αρχαίου ελληνικού δράματος
- η διερεύνηση της σκηνικής παρουσίας του σε ολόκληρο τον κόσμο
- η ερμηνεία και διάδοση του αρχαίου ελληνικού δράματος
- η ανάδειξή του σε διεθνές κέντρο αναφοράς, επικοινωνίας και πληροφόρησης γύρω από το αρχαίο ελληνικό δράμα μέσω της διασύνδεσης με αντίστοιχα ερευνητικά κέντρα, πανεπιστημιακά τμήματα θεατρικών σπουδών και θεατρικές ομάδες του εξωτερικού

Διοικητικό Συμβούλιο

Πρόεδρος

Κώστας Γεωργουσόπουλος
[Φιλολόγος, Κριτικός θεάτρου, Επίτιμος
Διδάκτωρ του Τ.Θ.Σ. του Πανεπιστημίου
Αθηνών]

Αντιπρόεδρος

Γιώργος Μιχαλακόπουλος
[Ηθοποιός, Σκηνοθέτης]

Διευθύνουσα Σύμβουλος

Λυδία Κονιόρδου
[Ηθοποιός, Σκηνοθέτις]

Μέλη

Δημήτρης Σπάθης
[Ομότιμος Καθηγητής του Τ.Θ.Σ. του
Πανεπιστημίου Αθηνών]

Κώστας Τσιάνος
[Σκηνοθέτης]

Έρση Πήττα
[Χορογράφος]

Δημήτρης Λιγνάδης
[Ηθοποιός, Σκηνοθέτης]

Ο μύθος επεφύλαξε ξεχωριστή θέση στην Ελευσίνα, αφού η θεά Δήμητρα αυτόν τον τόπο διάλεξε για να διδάξει στην ανθρωπότητα την καλλιέργεια των δημητριακών.

Η ιστορία τίμησε την πόλη της Ελευσίνας. Μαζί με την Αθήνα, την Ολυμπία, τους Δελφούς και τη Δήλο αποτελούσαν την ομάδα των πέντε ιερών πόλεων της αρχαιότητας.

Τα Ελευσίνια Μυστήρια επί 2.000 χρόνια έφεραν την Ελευσίνα στο επίκεντρο του αρχαίου κόσμου.

Στην αυγή ακόμα της ανθρώπινης ιστορίας ο άνθρωπος μετατρέποντας την μηχανική ενέργεια σε θερμική, σε φωτιά, προσπάθησε να εξασφαλίσει την επιβίωσή του χωρίς να υποταγεί στις φυσικές δυνάμεις που θεοποιούσε. Η δύναμη της ανάγκης άρχισε να κάνει τον άνθρωπο ελεύθερο.

Χρειάστηκαν χιλιετίες για να καταφέρει ο άνθρωπος το αντίστροφο φαινόμενο, να μετατρέψει τη φωτιά σε μηχανική κίνηση και να δημιουργήσει τη βιομηχανική εποχή.

Η Ελευσίνα πλήρωσε βαρύ τίμημα για τη βιομηχανική ανάπτυξη διότι δεν σεβάστηκαν τους φυσικούς νόμους και κατέστρεψαν το φυσικό και πολιτιστικό μας περιβάλλον στο όνομα του κέρδους.

Τα ΑΙΣΧΥΛΕΙΑ αποτέλεσαν από το 1975 μια προσπάθεια προβολής της Ελευσίνας αλλά και παροχής στους πολίτες της πόλεως πολιτιστικών εκδηλώσεων υψηλού επιπέδου. Έκφραση

Δήμου και δημοτών, ο θεσμός των Αισχυλείων καθιερώνεται ως πολυσήμαντο πολιτιστικό γεγονός. Τον 21^ο αιώνα η Ελευσίνα αλλάζει. Βλέπει με αισιοδοξία το μέλλον. Άλλωστε ο μύθος, η ιστορία, ο πολιτισμός δεν εξαφανίζονται. Είναι ακόμα εδώ: στο λόφο των αρχαιοτήτων, στο Μουσείο, στην Ιερά Οδό, στις μεταβυζαντινές εκκλησίες, στην παραλία με τα κουφάρια των ανενεργών εργοστασίων.

Μέσα από το θεσμό των Αισχυλείων η πόλη υψώνει το πρόσωπό της δείχνοντας το ζωντανό κοινωνικό παρόν της, ενισχύοντας όλες τις μορφές καλλιτεχνικής έκφρασης.

Καλούμαστε να υπηρετήσουμε με σταθερότητα και συνέπεια την παρακαταθήκη των στίχων του Σικελιανού *“Στο δρόμο που ξεκινά από την Αθήνα κι έχει σημάδι του ιερό την Ελευσίνα. Τι ήταν για μένα αυτός ο δρόμος πάντα σα δρόμος της ψυχής”*.

Θα ήθελα ιδιαίτερα να ευχαριστήσω το ΚΕ.Π.Ε.Α.Ε.Δ.-“Δεσμοί”, το οποίο για 6^η συνεχή χρονιά, με σειρά από επιστημονικά συνέδρια με διεθνείς και ελληνικές συμμετοχές, συμβάλλει σημαντικά στην υλοποίηση του στόχου μας να δημιουργήσουμε μια άλλη Ελευσίνα με σεβασμό στις αρχαιότητες, στον πολιτισμό και στο περιβάλλον.

Γιώργος Αμπατζόγλου
Δήμαρχος Ελευσίνας

Η εικαστική εποποιία

Ο Αριστοτέλης θεωρούσε την “ΟΨΙΝ”, τα σκηνικά και τα κοστούμια, ένα από τα συστατικά της μιμητικής πράξεως ως “ατεχνώτατον πάντων”. Σήμερα όμως, σε μια εποχή που συσσωρεύει παράδοση αιώνων, αφού μεσολάβησε το βαρύ στυλ του μπαρόκ, ο συναισθηματισμός του ρομαντικού, η φυσιοκρατική αντίληψη του ρεαλισμού, μας υποχρεώνει να καταφύγουμε στις εικαστικές λύσεις δεκάδων και εκατοντάδων σκηνογράφων και ενδυματολόγων. Εξ άλλου οι πρώτες παραστάσεις στο σύγχρονο κόσμο έγιναν σε κλειστές σκηνές ιταλικού τύπου και όταν το θέαμα βγήκε στους φυσικούς χώρους των αρχαίων αμφιθεάτρων η όψις ακολούθησε την παράδοση της κλειστής σκηνής.

Το φετεινό συνέδριο που διοργανώνουν οι “Δεσμοί” στα πλαίσια των “Αισχυλείων” θα προσπαθήσει να δώσει απαντήσεις στο πάγιο ερώτημα: “με ποια μέσα και ποια κριτήρια λύνονται τα τεράστια προβλήματα που θέτει η όψις στους σύγχρονους καλλιτέχνες κυρίως στα υπαίθρια αμφιθέατρα, αρχαία και νεώτερα”. Οι εκλεκτοί θεωρητικοί και κυρίως οι πρακτικοί και έμπειροι σε προτάσεις εισηγητές θα συμβάλουν αναμφισβήτητα στην συγκομιδή χρήσιμων γνώσεων.

Κώστας Γεωργουσόπουλος
Επίτιμος Διδάκτωρ του Τ.Θ.Σ. του Πανεπιστημίου
Αθηνών, κριτικός, μεταφραστής, Πρόεδρος του
Κ.Ε.Π.Ε.Α.Ε.Δ.- “Δεσμοί”

Επιστημονική Ημερίδα

Γενική Οργάνωση

Κέντρο Έρευνας και Πρακτικών Εφαρμογών του Αρχαίου
Ελληνικού Δράματος- “Δεσμοί”

Επιστημονική Ευθύνη

Κώστας Γεωργουσόπουλος

[Φιλολόγος, κριτικός θεάτρου, Επίτιμος Διδάκτωρ του Τ.Θ.Σ.
του Πανεπιστημίου Αθηνών]

Επιμέλεια Έκθεσης

Κωνσταντίνος Ζαμάνης

[Σκηνογράφος, Διδάσκων του Τ.Θ.Σ. του Πανεπιστημίου
Πελοποννήσου]

Επιστημονική Έρευνα

Έφη Βασιλείου

[Θεατρολόγος]

Μάρθα Κοσκινά

[Θεατρολόγος]

Συντονισμός διεξαγωγής Ημερίδας

Θεοδώρα Λοΐζου

[Βιβλιοθηκονόμος]

Οργανωτική υποστήριξη

Γλυκερία Παπαγεωργίου

[Μεταφράστρια]

Πρόγραμμα επιστημονικής ημερίδας

19.00 Γιώργος Αμπατζόγλου

Δήμαρχος Ελευσίνας

Χαιρετισμός

19.10 Λυδία Κονιόρδου

Ηθοποιός, σκηνοθέτις

Χαιρετισμός

19.20 Κώστας Γεωργουσόπουλος

Φιλολόγος, κριτικός θεάτρου, Επίτιμος Διδάκτωρ του Τ.Θ.Σ. του
Πανεπιστημίου Αθηνών

Το πρόβλημα της όψεως

19.40 Σάββας Γώγος

Καθηγητής του Τ.Θ.Σ. του Πανεπιστημίου Αθηνών

Σκηνογραφία - Ενδυματολογία

20.00 Διάλειμμα

20.15 Στρογγυλό τραπέζι με τους:

Γιώργο Ασημακόπουλο

Απόστολο Βέττα

Κώστα Γεωργουσόπουλο

Σάββα Γώγο

Ελένη Δουνδουλάκη

Έρση Δρίνη

Κωνσταντίνο Ζαμάνη

Ελένη Μανωλοπούλου

Ιωάννα Παπαντωνίου

Γιώργο Πάτσα

Νίκος Εγγονόπουλος,
Κ.Θ.Β.Ε.,
Ιππόλυτος, Ευριπίδης,
1965-1966

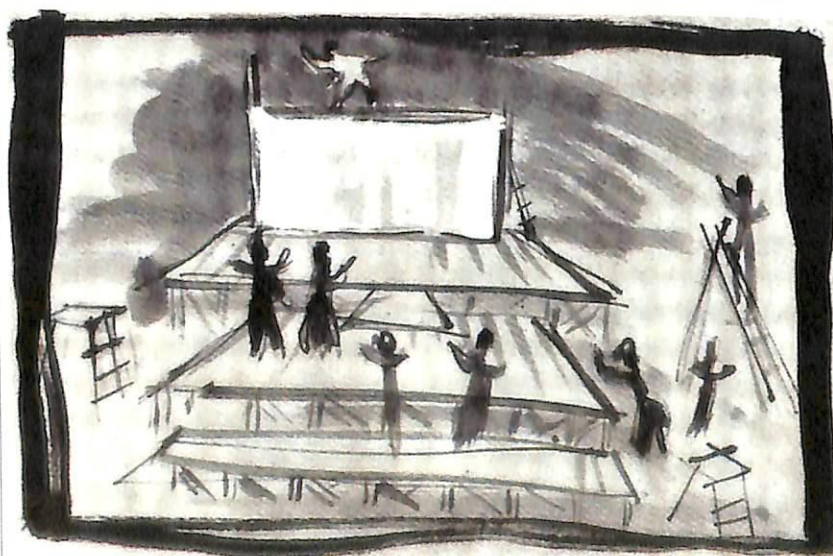

Διονύσης Φωτόπουλος,
Θέατρο Τέχνης,
Αχαρνείς, Αριστοφάνης,
1977

Γιάννης Μόραλης,
Θέατρο Τέχνης,
Οιδίπους Τύραννος, Σοφοκλής,
1969

Διονύσης Φωτόπουλος,
Θέατρο Τέχνης,
Αχαρνείς, Αριστοφάνης,
1976

Διονύσης Φωτόπουλος,
Εθνικό Θέατρο,
Χοηφόροι(Ορέστεια), Αισχύλος,
1972

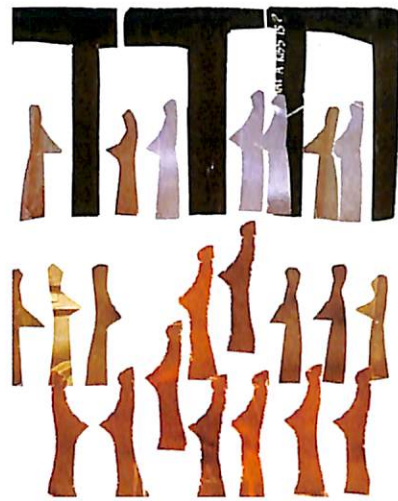

Δαμιανός Ζαρίφης,
Θέατρο Τέχνης,
Σφήκες, Αριστοφάνης,
1981

Αλέξης Σολωμός,
Εθνικό Θέατρο,
Επτά Επιθήβας, Αισχύλος,
1968

Γιώργος Βακαλό,
Εθνικό Θέατρο,
Βάκχαι, Ευριπίδης,
1969

Ιωάννα Μανωλεδάκη,
Πειραματική Σκηνή της
«Τέχνης»,
Εκκλησιάζουσες,
Αριστοφάνης,
2002

Γιώργος Ζιάκας,
Θ.Ο.Κ.,
Πλούτος, Αριστοφάνης,
1980

Κλεόβουλος Κλώνης,
Εθνικό Θέατρο,
Ηρακλείδαι, Ευριπίδης,
1970

Γιάννης Τσαρούχης,
Θέατρο Τέχνης,
Πέρσες, Αισχύλος,
1965

Ο Κώστας Γεωργουσόπουλος γεννήθηκε στη Λαμία το 1937. Σπούδασε στη Φιλοσοφική Σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών (Τμήμα Ιστορίας - Αρχαιολογίας) και θέατρο στη Δραματική Σχολή του Ωδείου Αθηνών με δασκάλους τον Δημήτρη Ροντήρη και τον Γιάννη Σιδέρη. Εργάστηκε στην ιδιωτική εκπαίδευση.

Μπήκε στο στίβο της θεατρικής κριτικής το 1971 από τις στήλες του *Βήματος* και συνέχισε στα *Νέα*, όπου εργάζεται ως κριτικός και επιφυλλιδογράφος μέχρι σήμερα, ενώ εκτάκτως συνεργάζεται με διάφορα λογοτεχνικά περιοδικά.

Κριτικά δοκίμια, επιφυλλίδες και σχολία του έχουν κυκλοφορήσει στους εξής τόμους: *Κλειδιά και κώδικες θεάτρου, Ι, Αρχαίο δράμα* (1982), *II, Ελληνικό θέατρο* (1984), *Οι πλάγιες ερωτήσεις του Πορφύριου* (1984), *Τα μετά το θέατρο* (1985/Α΄ Κρατικό βραβείο δοκιμίου), *Προσωπολατρία* (1992), *Θίασος Ποικιλιών* (1993), *Νήμα της στάθμης* (1996), *Παγκόσμιο θέατρο 1, 2 - Από το Μένανδρο στον Ίψεν* (1998), *Από τον Στρίντμπεργκ και τον Τσέχωφ στον Πιραντέλλο και τον Μπρεχτ* (1999), (Βραβείο της Ακαδημίας Αθηνών), *Παγκόσμιο θέατρο 3 - Από τον Μίλλερ στον Μύλλερ* (2000).

Με το ψευδώνυμο Κ. Χ. Μύρης έχει εκδώσει την ποιητική συλλογή *Αμήχανον Τέχνημα* (1971, 1980 μαζί με την *Παράβαση*), τα διηγήματα *Η Καμπάνα* και *Οδός* (1985) και τη συλλογή τραγουδιών τα οποία έχουν μελοποιήσει γνωστοί συνθέτες (*Χρονικό, Η μεγάλη αγρυπνία, Ιθαγένεια, Ανεξάρτητα τραγούδια*, 1980). Επίσης με το ίδιο ψευδώνυμο υπογράφει το μεταφραστικό έργο του, που έχει ως άξονα το αρχαίο δράμα.

Έχει μεταφράσει τα ακόλουθα έργα:

Αισχύλου *Ικέτιδες, Ορέστεια, Προμηθέας Δεσμώτης, Επτά επί Θήβας*

Σοφοκλή *Ηλέκτρα, Αντιγόνη, Τραχίνιες, Οιδίπους Τύραννος, Οιδίπους επί Κολωνώ, Αίας*

Ευριπίδη *Ιφιγένεια εν Αυλίδι, Βάκχες, Ιφιγένεια εν Ταύροις, Εκάβη, Κύκλωψ, Ελένη, Ανδρομάχη, Τρωάδες, Ηλέκτρα, Ορέστης*

Αριστοφάνη *Λυσιστράτη, Πλούτος, Θεσμοφοριάζουσες, Εκκλησιάζουσες, Νεφέλες, Ιππής, Όρνιθες, Ειρήνη*

Μολιέρου *Ταρτούφος, Ασυλλόγιστος*

Από το 1990 διδάσκει στο Τμήμα Θεατρικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Αθηνών στο οποίο αναγορεύτηκε επίτιμος διδάκτωρ το 2006.

Έχει διατελέσει πρόεδρος του Δ.Σ. του Εθνικού Θεάτρου και επί μία εικοσαετία πρόεδρος της Επιτροπής Θεάτρου του Υπουργείου Πολιτισμού.

Είναι ιδρυτικό μέλος του Κέντρου Έρευνας και Πρακτικών Εφαρμογών Αρχαίου Δράματος-“Δεσμοί” και πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου του.

Είναι πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου του Κέντρου Μελέτης του Ελληνικού Θεάτρου – Θεατρικού Μουσείου.

Έχει τιμηθεί με το Χρυσό μετάλλιο της πόλεως των Αθηνών.

Αρχαιολόγος. Σπούδασε κλασική αρχαιολογία και αρχαία ιστορία στη Φιλοσοφική Σχολή του Πανεπιστημίου της Βιέννης όπου και ανακηρύχθηκε διδάκτορας. Η διδακτορική του διατριβή έχει τίτλο: *Ιονική σκηνική αρχιτεκτονική στην ελληνική αγγειογραφία*.

Το 1992 εκλέγεται ομόφωνα υφηγητής κλασικής αρχαιολογίας στο ίδιο Πανεπιστήμιο με βασικά θέματα διδασκαλίας το αρχαίο ελληνικό και ρωμαϊκό θέατρο. Το 1998 εξελέγη καθηγητής του Τμήματος Θεατρικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Αθηνών.

Μελέτησε και δημοσίευσε τα αρχαία θέατρα της Αιγείρας και των Οινιαδών, οι μελέτες των οποίων χρηματοδοτήθηκαν από το Υπουργείο Πολιτισμού της Αυστρίας.

Άλλες δημοσιεύσεις: *Επίδαυρος: Το αρχαίο θέατρο, οι παράστασεις*, *Αρχαίο Θέατρο του Διονύσου* από τις Εκδόσεις Μίλητος, *Αρχαία Ωδεία της Αθήνας* από τις Εκδόσεις Παπαζήση.

Αμφι-θέατρο,
Βάκχες, Ευριπίδης,
1993

Γιώργος Πάτσας

Γεννήθηκε στη Θεσσαλονίκη. Σπούδασε στο Ελεύθερο Σπουδαστήριο Καλών Τεχνών με δασκάλους τους Γιώργο Βακαλό, Ελένη Βακαλό, Παναγιώτη Τέτση, Βάσω Κατράκη, Ασάντουρ Μπαχαριάν κ.α.

Η πρώτη του, καθαρά, επαγγελματική εργασία είναι ο *Ταρτούφος* του Μολιέρου, το 1968 στο Κ.Θ.Β.Ε. επί διευθύνσεως Γ. Κιτσόπουλου και με σκηνοθέτη τον Κ. Χαρατσάρη.

Από τότε εργάζεται ως σκηνογράφος - ενδυματολόγος σε όλα σχεδόν τα θέατρα των Αθηνών, καθώς επίσης και σε θέατρα του εξωτερικού όπως: το Volkstheater της Βιέννης, το Σάουσιπλαους της Ζυρίχης, το Stadttheater της Λουκέρνης, το Θέατρο Μακ Κάρτερ-Πρίνστον στις Η.Π.Α., το Landestheater στο Τύμπιγκεν Γερμανίας, το Φεστιβάλ της Μέρντα στην Ισπανία, το θέατρο Ταγκάνκα της Μόσχας, το Θέατρο Ολύμπικο στη Βιτσέντσα της Ιταλίας, το Σάουσιπλαους του Ντίσελντορφ και το θέατρο Αλεξαντρίνσκυ στην Αγία Πετρούπολη.

Οι 400 περίπου δουλειές του καλύπτουν όλο το φάσμα της σκηνογραφίας: όπερα, πρόζα, μιούζικαλ, κλασικό και σύγχρονο ρεπερτόριο, κινηματογράφος.

Έχει ασχοληθεί συστηματικά με την Αρχαία Ελληνική Τραγωδία σκηνογραφώντας ανελλιπώς στο Φεστιβάλ Επιδαύρου από το 1972. Έργα που έχει σκηνογραφήσει έχουν παρουσιαστεί σε πολλές χώρες καθώς και σε Διεθνή Φεστιβάλ: Εδιμβούργο, Βιέννη, Βερολίνο, Τόκυο, Βρυξέλλες, Μαδρίτη κ.α. Έχει συνεργαστεί με όλους σχεδόν του Έλληνες σκηνοθέτες αλλά πιο συστηματικά με τον Σπύρο Α. Ευαγγελάτο, τον Θόδωρο Τερζόπουλο, τον Αντώνη Αντύπα, τη Νικαίτη Κοντούρη και τον Μίνω Βολανάκη. Επίσης έχει συνεργαστεί με τους Κώστα Γαβρά, Μάουρο Μπολονίνι και Ζυλ Ντασέν.

Σημαντικό μέρος της εργασίας του αποτελούν τα σκηνικά - κοστούμια που φιλοτέχνησε για τις ταινίες του Θεόδωρου Αγγελόπουλου: *Ο θίασος*, *Το μετέωρο βήμα του πελαργού*, *Το βλέμμα του Οδυσσέα*, *Το λιβάδι που δακρύζει*, *Μια αιωνιότητα και μια μέρα*.

Έχει διατελέσει πρόεδρος του Εθνικού Θεάτρου (1997-98).

2007 Βραβείο της Ακαδημίας Αθηνών για το σύνολο της δουλειάς του

2003 Ασημένιο Μετάλλιο διεθνούς έκθεσης σκηνογραφίας PRAQUE QUADRENNIAL 2003

1998 Μεγάλο Βραβείο κριτικών θεάτρου για τη σημαντικότερη θεατρική εργασία της χρονιάς (*Η νύχτα της κουκουβάγιας*) και για το σύνολο της δουλειάς του

1998 Κρατικό Βραβείο κοστούμιών για την ταινία του Θ. Αγγελόπουλου *Μια αιωνιότητα και μια μέρα*

1997 Βραβείο "Πάνου Αραβαντινού" για τις καλύτερες σκηνογραφίες της διετίας

1995 Ασημένιο Μετάλλιο διεθνούς έκθεσης σκηνογραφίας PRAQUE QUADRENNIAL 1995

1992 Κρατικό Βραβείο κοστούμιών και Βραβείο Φεστιβάλ Κινηματογράφου Θεσσαλονίκης για την ταινία της Τώνιας Μαρκετάκη *Κρυστάλλινες νύχτες*

1990 Βραβείο "Κάρολος Κουν" για τις καλύτερες σκηνογραφίες της χρονιάς

1984 Κρατικό Βραβείο κοστούμιών για την ταινία της Τώνιας Μαρκετάκη *Η τιμή της αγάπης*

Αμφι-θέατρο,
Ευμενίδες, Αισχύλος,
1993

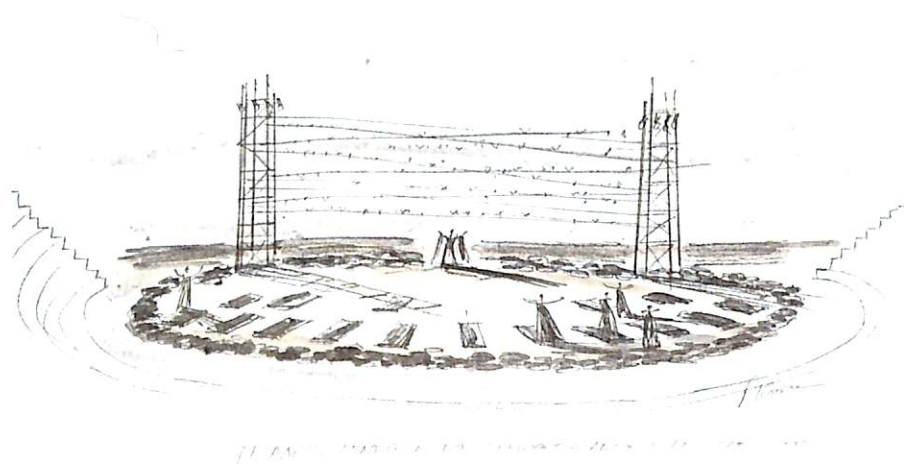
Εθνικό Θέατρο,
Εκκλιπιάζουσες, Αριστοφάνης,
1993

Απλό Θέατρο,
Τρωάδες, Ευριπίδης,
2001

Αμφι-θέατρο,
Ευμενίδες, Αισχύλος,
1986

Εθνικό Θέατρο,
Μήδεια, Ευριπίδης,
1997

Αμφιθέατρο,
Βάκχες, Ευριπίδης,
1993

Εθνικό Θέατρο,
Πέρσες, Αισχύλος,
1999

Αμφι-θέατρο,
Προμηθέας Δεσμώτης, Αισχύλος,
1983

Στο αρχαίο δράμα έχει εργαστεί στις εξής παραστάσεις:

- 1969** Κρατικό Θέατρο Βορείου Ελλάδος "Εκκλησιάζουσες" (Αριστοφάνης) | Σκηνοθεσία: Σπύρος Α. Ευαγγελάτος
- 1970** Κρατικό Θέατρο Βορείου Ελλάδος "Αντιγόνη" (Σοφοκλής) | Σκηνοθεσία: Κ. Μιχαηλίδης
- 1971** Kammertheater, Ζυρίχη "Λυσιστράτη" (Αριστοφάνης) Σκηνοθεσία: Σπύρος Α. Ευαγγελάτος
- 1971** Κρατικό Θέατρο Βορείου Ελλάδος "Βάτραχοι" (Αριστοφάνης) | Σκηνοθεσία: Κ. Μιχαηλίδης
- 1971** Φοιτητικό Θέατρο Θεσσαλονίκης "Επιτρέποντες" (Μένανδρος) | Σκηνοθεσία: Στ. Παπαδόπουλος
- 1972** Εθνικό Θέατρο "Ηλέκτρα" (Σοφοκλής) Σκηνοθεσία: Σπύρος Α. Ευαγγελάτος
- 1973** Εθνικό Θέατρο "Ιππόλυτος" (Ευριπίδης) Σκηνοθεσία: Σπύρος Α. Ευαγγελάτος
- 1974** Εθνικό Θέατρο "Αλκυστις-Κύκλωπας" (Ευριπίδης) Σκηνοθεσία: Σπύρος Α. Ευαγγελάτος
- 1975** Δεσμοί "Ηλέκτρα" (Σοφοκλής) Σκηνοθεσία: Γ. Βεάκης
- 1975** Εθνικό Θέατρο "Βάκχες" (Ευριπίδης) Σκηνοθεσία: Σπύρος Α. Ευαγγελάτος
- 1976** Schauspielhaus "Τρωάδες" (Ευριπίδης) Σκηνοθεσία: Σπύρος Α. Ευαγγελάτος
- 1976** Αμφι-θέατρο "Ιφιγένεια η εν Ταύροις" (Ευριπίδης) Σκηνοθεσία: Σπύρος Α. Ευαγγελάτος
- 1977** Κρατικό Θέατρο Βορείου Ελλάδος "Σφήκες" (Αριστοφάνης) | Σκηνοθεσία: Ν. Γιαννόπουλος
- 1978** Κρατικό Θέατρο Βορείου Ελλάδος "Πέρσες" (Αισχύλος) | Σκηνοθεσία: Σπύρος Α. Ευαγγελάτος
- 1978** Αμφι-θέατρο "Πλούτος" (Αριστοφάνης) Σκηνοθεσία: Σπύρος Α. Ευαγγελάτος
- 1979** Αμφι-θέατρο "Ψυχοστασία" Σκηνοθεσία: Σπύρος Α. Ευαγγελάτος
- 1979** Εθνικό Θέατρο "Ιων" (Ευριπίδης) Σκηνοθεσία: Γ. Θεοδοσιάδης
- 1979** Λαϊκό Πειραματικό Θέατρο Λεωνίδα Τριβιζά "Ορέστης" (Ευριπίδης) | Σκηνοθεσία: Λ. Τριβιζάς
- 1980** Λαϊκό Πειραματικό Θέατρο Λεωνίδα Τριβιζά "Επτά επί Θήβας" (Αισχύλος) | Σκηνοθεσία: Λ. Τριβιζάς
- 1980** Κρατικό Θέατρο Βορείου Ελλάδος "Αντιγόνη" (Σοφοκλής) | Σκηνοθεσία: Σπύρος Α. Ευαγγελάτος

- 1980** Εθνικό Θέατρο "Ηλέκτρα" (Ευριπίδης) Σκηνοθεσία: Γ. Θεοδοσιάδης
- 1980** Αμφι-θέατρο "Επιτρέποντες" (Μένανδρος) Σκηνοθεσία: Σπύρος Α. Ευαγγελάτος
- 1981** Αμφι-θέατρο "Ρήσος" (Ευριπίδης) Σκηνοθεσία: Σπύρος Α. Ευαγγελάτος
- 1981** Κρατικό Θέατρο Βορείου Ελλάδος "Εκάβη" (Ευριπίδης) Σκηνοθεσία: Λ. Τριβιζάς
- 1982** Mc Carter, Η.Π.Α., "Ιφιγένεια η εν Αυλίδι" (Ευριπίδης) Σκηνοθεσία: Σπύρος Α. Ευαγγελάτος
- 1982** Αμφι-θέατρο "Ιφιγένεια η εν Αυλίδι" (Ευριπίδης) Σκηνοθεσία: Σπύρος Α. Ευαγγελάτος
- 1983** Αμφι-θέατρο "Προμηθέας Δεσμώτης" (Αισχύλος) Σκηνοθεσία: Σπύρος Α. Ευαγγελάτος
- 1984** Εθνικό Θέατρο "Αντιγόνη" (Σοφοκλής) Σκηνοθεσία: Γ. Ρεμούνδος
- 1984** Φεστιβάλ Μέριδας "Ιππόλυτος" (Ευριπίδης) Σκηνοθεσία: Σπύρος Α. Ευαγγελάτος
- 1984** Αμφι-θέατρο "Ειρήνη" (Αριστοφάνης) Σκηνοθεσία: Σπύρος Α. Ευαγγελάτος
- 1986** Αμφι-θέατρο "Ευμενίδες" (Αισχύλος) Σκηνοθεσία: Σπύρος Α. Ευαγγελάτος
- 1986** Θέατρο Άττις "Βάκχες" (Ευριπίδης) Σκηνοθεσία: Θ. Τερζόπουλος
- 1987** Αμφι-θέατρο "Χοηφόροι" (Αισχύλος) Σκηνοθεσία: Σπύρος Α. Ευαγγελάτος
- 1988** Αμφι-θέατρο "Αγαμέμνων" (Αισχύλος) Σκηνοθεσία: Σ. Α. Ευαγγελάτος
- 1989** Αμφι-θέατρο "Νεφέλες" (Αριστοφάνης) Σκηνοθεσία: Σπύρος Α. Ευαγγελάτος
- 1990** Θέατρο Άττις "Πέρσες" (Αισχύλος) Σκηνοθεσία: Θ. Τερζόπουλος
- 1990** Αμφι-θέατρο "Ορέστεια" (Αισχύλος) Σκηνοθεσία: Σπύρος Α. Ευαγγελάτος
- 1990** Ανοικτό Θέατρο "Βάτραχοι" (Αριστοφάνης) Σκηνοθεσία: Γ. Μιχαηλίδης
- 1991** Διπλούς Έρως "Μήδεια" (Ευριπίδης) Σκηνοθεσία: Μ. Μαρμαρινός
- 1993** Αμφι-θέατρο "Βάκχες" (Ευριπίδης) Σκηνοθεσία: Σπύρος Α. Ευαγγελάτος
- 1993** Εθνικό Θέατρο "Εκκλησιάζουσες" (Αριστοφάνης) Σκηνοθεσία: Γ. Θεοδοσιάδης

- 1994** Teatro Olimpico "Αντιγόνη" (Σοφοκλής) Σκηνοθεσία: Θ. Τερζόπουλος
- 1995** Αμφι-θέατρο "Επτά επί Θήβας" (Αισχύλος) Σκηνοθεσία: Σπύρος Α. Ευαγγελάτος
- 1995** Θέατρο Άττις "Προμηθέας Δεσμώτης" (Αισχύλος) Σκηνοθεσία: Θ. Τερζόπουλος
- 1996** Θέατρο του Νότου "Ελένη" (Ευριπίδης) Σκηνοθεσία: Γ. Χουβαρδάς
- 1997** Εθνικό Θέατρο "Μήδεια" (Ευριπίδης) Σκηνοθεσία: Ν. Κοντούρη
- 1998** Εθνικό Θέατρο "Ηλέκτρα" (Σοφοκλής) Σκηνοθεσία: Δ. Μαυρίκιος
- 1998** Αμφι-θέατρο "Εκκλησιάζουσες" (Αριστοφάνης) Σκηνοθεσία: Σπύρος Α. Ευαγγελάτος
- 1999** Εθνικό Θέατρο "Πέρσες" (Αισχύλος) Σκηνοθεσία: Λευτέρης Βογιατζής
- 2000** Κρατικό Θέατρο Βορείου Ελλάδος "Πλούτος" (Αριστοφάνης) | Σκηνοθεσία: Δ. Χρονόπουλος
- 2001** Καλλιτεχνικός Οργανισμός Φάσμα-Απλό Θέατρο "Τρωάδες" (Ευριπίδης) | Σκηνοθεσία: Αντώνης Αντύπας
- 2001** Σάουσιπλχαους, Ντύσελντορφ "Βάκχες (Mania Thebaia)" | Σκηνοθεσία: Θ. Τερζόπουλος
- 2002** Εθνικό Θέατρο "Αντιγόνη" (Σοφοκλής) Σκηνοθεσία: Νικαίτη Κοντούρη
- 2003** ΔΗ.ΠΕ.ΘΕ. Πάτρας "Ηλέκτρα" (Ευριπίδης) Σκηνοθεσία: Θ. Μουμουλίδης
- 2004** Θεατρική Εταιρεία ΣΤΟΑ "Ο δολοφόνος του Λαΐου και τα κοράκια" (Μάριος Ποντίκας) Σκηνοθεσία: Γιάννης Αναστασάκης
- 2004** ΔΗ.ΠΕ.ΘΕ. Πάτρας "Ιφιγένεια η εν Αυλίδι" (Ευριπίδης) Σκηνοθεσία: Θέμης Μουμουλίδης
- 2004** Εθνικό Θέατρο "Ιππόλυτος" (Ευριπίδης) Σκηνοθεσία: Βασίλης Νικολαΐδης
- 2005** Εθνικό Θέατρο "Βάκχες" (Ευριπίδης) Σκηνοθεσία: Σωτήρης Χατζάκης
- 2006** Θέατρο Άττις "Πέρσες" (Αισχύλος) Σκηνοθεσία: Θόδωρος Τερζόπουλος
- 2008** Αμφι-θέατρο "Φοίνισσες" (Ευριπίδης) Σκηνοθεσία: Σπύρος Α. Ευαγγελάτος

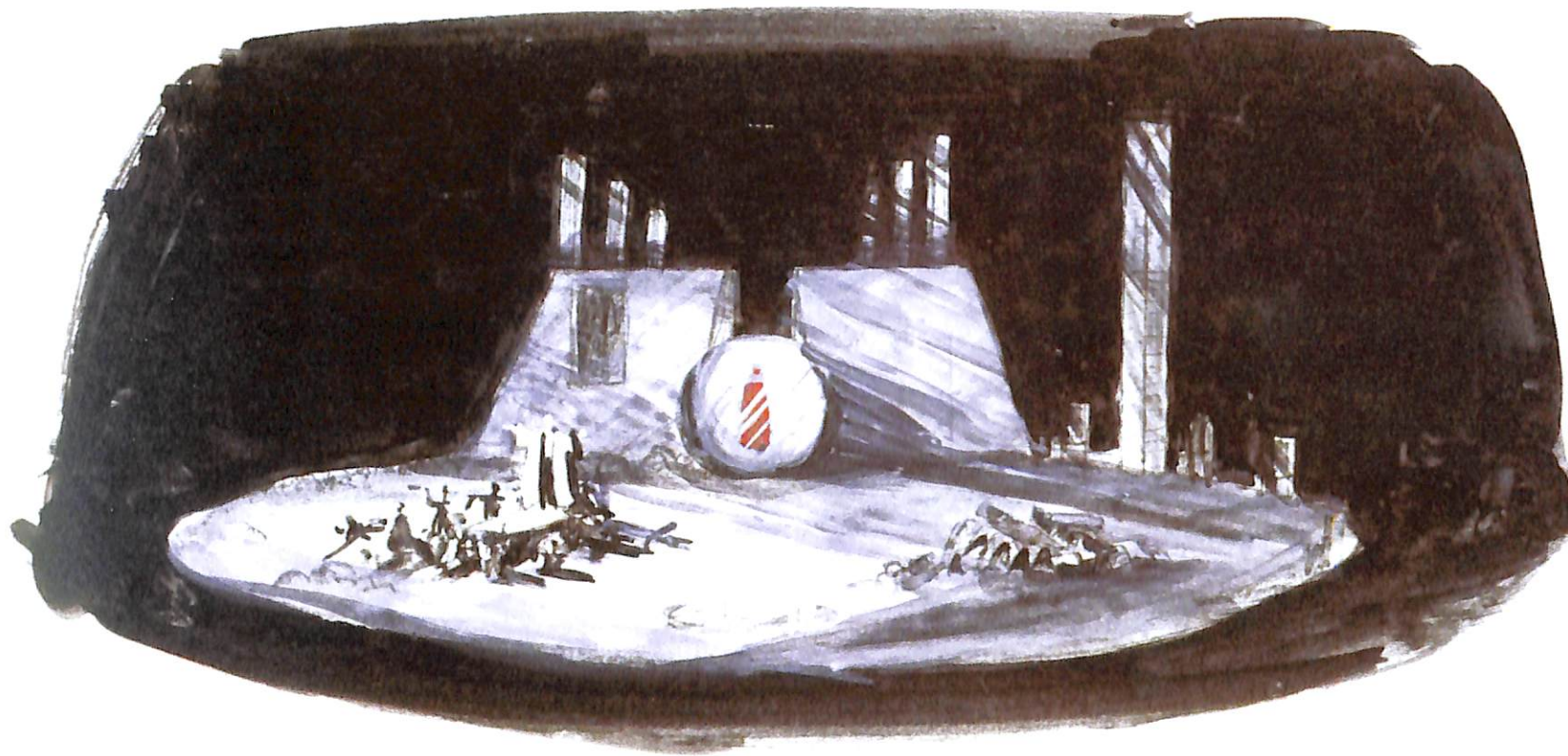
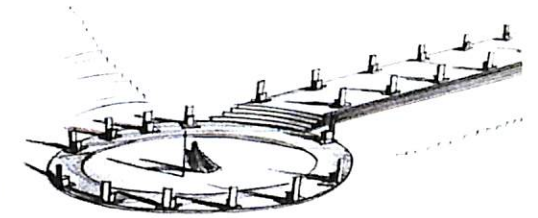

Κ.Θ.Β.Ε.,
Πέρσες, Αισχύλος,
1978

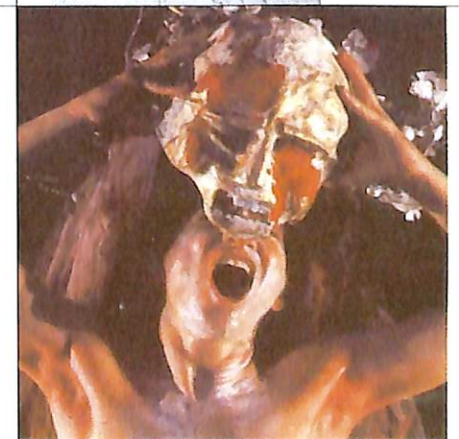
Κ.Θ.Β.Ε.,
Πέρσες, Αισχύλος,
1978

Αμφι-θέατρο,
Ευμενίδες, Αισχύλος,
1993

Θέατρο Άτις,
Βάκχες, Ευριπίδης,
1986

Εθνικό θέατρο,
Βάκχες, Ευριπίδης,
2005

Έρση Δρίνη

Απόφοιτος του Κολλεγίου Θηλέων (Orlinda Childs Pierce College). Έχει σπουδάσει Ιστορία της Τέχνης στο Πανεπιστήμιο Βέρνης (Ελβετία), διερμηνεία σε ιταλικά, αγγλικά και γερμανικά στη σχολή διερμηνέων του Μονάχου (Γερμανία) και σκηνογραφία και ενδυματολογία στη Σχολή Καλών Τεχνών Φλωρεντίας (Ιταλία).

Ίδρυσε το Θέατρο Καισαριανής, το οποίο λειτούργησε δεκατέσσερα χρόνια, και στη συνέχεια μαζί με τον Σωτήρη Χατζάκη ίδρυσαν τον Θεατρικό Οργανισμό Πολιτεία. Έχει δουλέψει στο Εθνικό Θέατρο, στο Κ.Θ.Β. Ε., σε όλα τα Δημοτικά Θέατρα, στην Πειραματική Σκηνή Τέχνης Θεσ/κης, με παραστάσεις στην Επίδαυρο, στο Ηρώδειο, στο Μέγαρο Μουσικής και σε πολλά αρχαία θέατρα σε όλη την Ελλάδα και στο εξωτερικό. Έχει λάβει μέρος σε πολλά διεθνή Φεστιβάλ: Πολωνία, Ισπανία, Πορτογαλία, Ιταλία, Αγγλία, Κούβα, Νότιο Αφρική (Γιοχάνεσμπουργκ), Γερμανία, Κίνα (Πεκίνο, Χονγκ Κονγκ). Στη Βαρκελώνη το Θέατρο Καισαριανής πήρε Α' Διεθνές Βραβείο με το έργο "Ιφιγένεια εν Αυλίδι", όπου έκανε τα σκηνικά και τα κοστούμια. Έχει συνεργαστεί με πολλούς Έλληνες και ξένους σκηνοθέτες: Σ. Ντουφεξή, Σ. Χατζάκη, Β. Παπαβασιλείου, Μ. Παπανικολάου, Κ. Τσώνο, Κ. Φαρμασόνη, Θ. Παπαγεωργίου, Γ. Διαμαντόπουλο, Κ. Καζάκο, Ν. Χαραλάμπους, Jacek Wekler, Ricard Salvat κ.α.

Έχει διδάξει σε όλη την Ελλάδα "Ιστορία Θεατρικού Χώρου", "Ιστορία Κοστούμιών", καθώς και στο Southeastern College. Έχει διδάξει επίσης στη σχολή Βακαλό και στη σχολή Τσοπανέλη. Έχει πάρει μέρος σε πάνω από 100 θεατρικές παραστάσεις, σε τηλεοπτικές δουλειές, όπως και σε μικρού και μεγάλου μήκους ταινίες.

Εθνικό θέατρο,
Βάκχες, Ευριπίδης,
2005

Στο αρχαίο δράμα έχει εργαστεί στις εξής παραστάσεις:

1978 Θέατρο Καισαριανής "Πλούτος"
(Αριστοφάνης) | Σκηνοθεσία: Σ. Ντουφεξής

1979 Θέατρο Καισαριανής
"Ιφιγένεια εν Αυλίδι" (Ευριπίδης)
Σκηνοθεσία: Σταύρος Ντουφεξής

1980 Θέατρο Καισαριανής "Βάκχες"
(Ευριπίδης)
Σκηνοθεσία: Σταύρος Ντουφεξής

1982 "Βάκχες" (Ευριπίδης)
Σκηνοθεσία: Ricard Salvat

1986 ΔΗ.ΠΕ.ΘΕ. Ιωαννίνων "Ειρήνη"
(Αριστοφάνης)
Σκηνοθεσία: Νίκος Παπαδάκης

1994 ΔΗ.ΠΕ.ΘΕ. Σερρών
"Εκκλησιάζουσες" (Αριστοφάνης)
Σκηνοθεσία: Σωτήρης Χατζάκης

1995 ΔΗ.ΠΕ.ΘΕ. Καλαμάτας "Τρωάδες"
(Ευριπίδης) | Σκηνοθεσία: Κ. Μπάκας

2000 Θέατρο Πολιτεία "Εκκλησιάζουσες"
(Αριστοφάνης)
Σκηνοθεσία: Σωτήρης Χατζάκης

2003 Κ.Θ.Β.Ε. "Βάτραχοι" (Αριστοφάνης)
Σκηνοθεσία: Σωτήρης Χατζάκης

2003|04 Θέατρο Τόπος Αλλού
"Μελανόμορφη Κλυταιμνήστρα"
Ερμηνεία | σκηνοθεσία: Ασπασία Παπαθανασίου

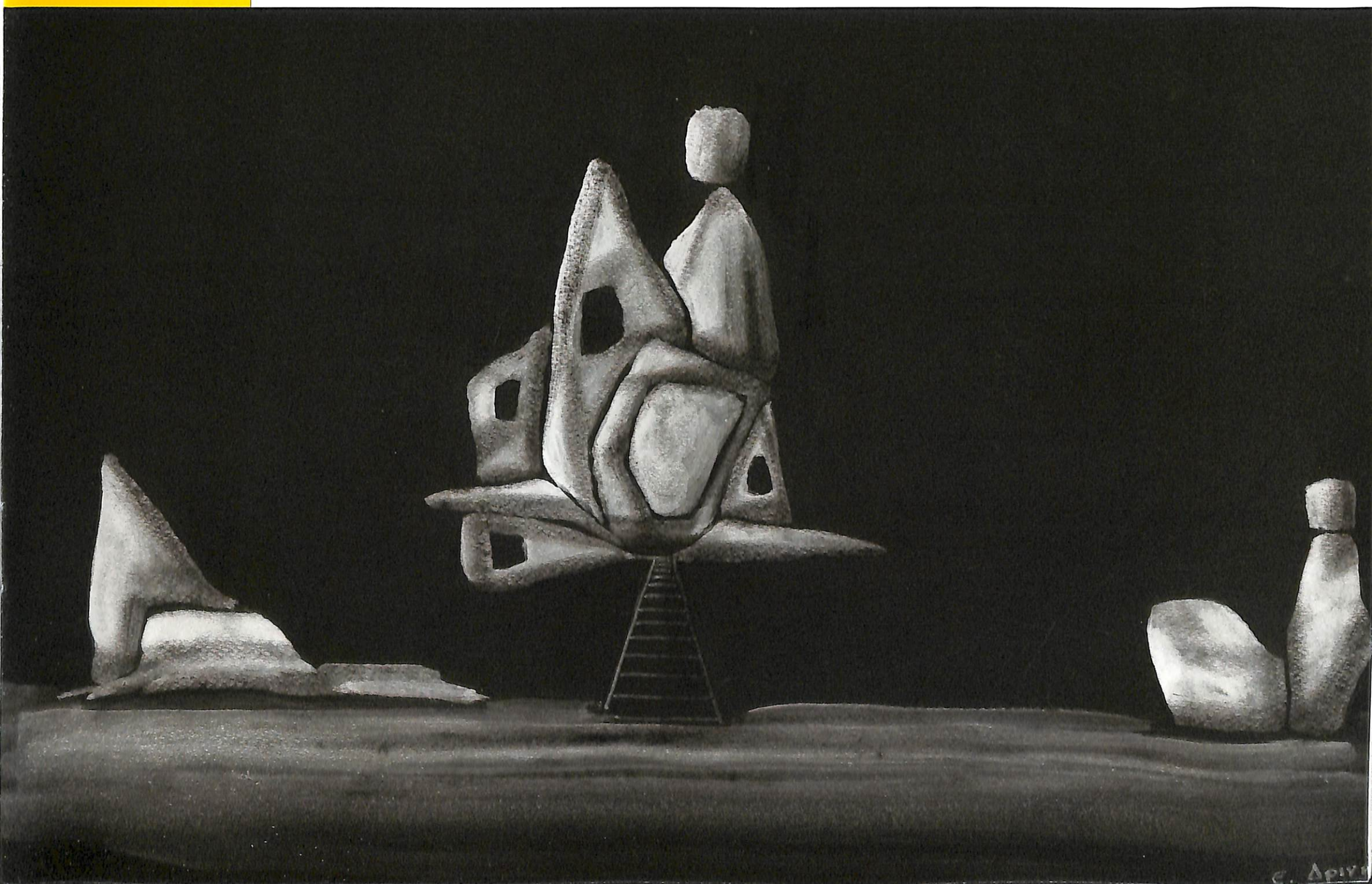
2005 Εθνικό Θέατρο "Βάκχες" (Ευριπίδης)
Σκηνοθεσία: Σωτήρης Χατζάκης

2006 Εθνικό Θέατρο "Θεσμοφοριάζουσες"
(Αριστοφάνης)
Σκηνοθεσία: Σωτήρης Χατζάκης

2007 Εθνικό Θέατρο "Προμηθέας Δεσμώτης"
(Αισχύλος)
Σκηνοθεσία: Σωτήρης Χατζάκης

2008 "Οιδίπους Τύραννος"
(Σοφοκλής-θεατρικό αναλόγιο)
Ερμηνεία | σκηνοθεσία: Ασπασία Παπαθανασίου

Εθνικό Θέατρο,
Προμηθέας Δεσμώτης, Αισχύλος,
2007

Γεννήθηκε στην Αθήνα, σπούδασε σκηνογραφία και ενδυματολογία στη σχολή Βακαλό στην Αθήνα και στην Ecole Supérieure des Beaux Arts στο Παρίσι. Έχει συνεργαστεί με τους σκηνοθέτες: Κωνσταντίνο Αρβανιτάκη, Κώστα Αρζόγλου, Μίνω Βολανάκη, Ανδρέα Βουτσινά, Γιάννη Ιορδανίδη, Αθανασία Καραγιαννοπούλου, Θέμη Μουμουλίδη, Νανά Νικολάου, Παντελή Παπαδόπουλο, Κώστα Τσιάνο, Σταύρο Τσακίρη, Σταμάτη Φασουλή, στο Εθνικό Θέατρο, το Κρατικό Θέατρο Βορείου Ελλάδος, την Εθνική Λυρική Σκηνή, τα ΔΗ.ΠΕ.ΘΕ. Βόλου, Ιωαννίνων, Καλαμάτας, Λάρισας, Ρόδου, Σερρών και με τους θιάσους των Άγγελου Αντωνόπουλου, Γρηγόρη Βαλτινού, Πέμης Ζούνη, Κώστα Καζάκου, Θύμιου Καρακατσάνη, Δάνη Κατσανίδη, Γιώργου Κιμούλη, Λάκη Λαζόπουλου, Ζωής Λάσκαρη, Άννας Παναγιωτοπούλου, Δημήτρη Παπαμιχαήλ, Μίρκας Παπακωνσταντίνου, Νικήτα Τσακίρογλου, Γιάννη Φέρτη και Χυτηρίου.

Το 1999 τιμήθηκε με το Βραβείο Σκηνογραφίας "Πάνος Αραβαντινός" από το Κέντρο Μελέτης και Έρευνας του Ελληνικού Θεάτρου-Θεατρικό Μουσείο.

Το 2000 ο δήμος Ερμούπολης Σύρου διοργάνωσε έκθεση με σκηνικά και κοστούμια του στα πλαίσια του εορτασμού για την παγκόσμια ημέρα θεάτρου.

Το 2005 τιμήθηκε από τον Δήμο Ναυπλίου και το 2006 από τη νομαρχία Αργολίδας. Το 2008 έλαβε μέρος στην έκθεση για τα 50 χρόνια της Σχολής Βακαλό στο μουσείο Μπενάκη.

Εθνικό Θέατρο,
Βάτραχοι, Αριστοφάνης,
1998

Εθνικό Θέατρο,
Βάτραχοι, Αριστοφάνης,
1998

Εθνικό Θέατρο,
Βάτραχοι, Αριστοφάνης,
1998

Στο αρχαίο δράμα έχει εργαστεί στις εξής παραστάσεις:

- 1994** Εθνικό Θέατρο "Πλούτος" (Αριστοφάνης)
Σκηνοθεσία: Σταμάτης Φασουλής
- 1996** Εθνικό Θέατρο "Εκκλησιάζουσες" (Αριστοφάνης)
Σκηνοθεσία: Ανδρέας Βουτσινάς
- 1998** Εθνικό Θέατρο "Βάτραχοι" (Αριστοφάνης)
Σκηνοθεσία: Κώστας Τσιάνος
- 2001** ΔΗ.ΠΕ.ΘΕ. Ιωαννίνων "Φιλοκτήτης" (Σοφοκλής)
Σκηνοθεσία: Παντελής Παπαδόπουλος
- 2003** ΔΗ.ΠΕ.ΘΕ. Ιωαννίνων "Άλκηστις" (Ευριπίδης)
Σκηνοθεσία: Παντελής Παπαδόπουλος

Εθνικό Θέατρο,
Βάτραχοι, Αριστοφάνης,
1998

Εθνικό Θέατρο,
Εκκλησιάζουσες, Αριστοφάνης,
1996

Θεατρική Διαδρομή,
Εκκλησιάζουσες, Αριστοφάνης,
2000

Πειραματική Σκηνή της Τέχνης & Actors Touring Company,
Ίων, Ευριπίδης,
1994

Απόστολος Βέπτας

Γεννήθηκε στην Αθήνα. Σπούδασε αρχιτεκτονική στο Α.Π.Θ. Ζει και εργάζεται στη Θεσσαλονίκη.

Είναι καθηγητής της σκηνογραφίας στο Τμήμα Θεάτρου της Σχολής Καλών Τεχνών του Α.Π.Θ., ενώ παράλληλα διδάσκει (από το 1975) στο Τμήμα Αρχιτεκτόνων της Πολυτεχνικής Σχολής του Α.Π.Θ.

Από το 1981 έχει συνεργαστεί με θεατρικούς οργανισμούς και επιχορηγούμενα σχήματα της Ελλάδας και του εξωτερικού. Σκηνογραφίες του έχουν παρουσιαστεί στα φεστιβάλ Επιδαύρου, Αθηνών, Δημητρίων κ.ά., από τις σκηνές του Εθνικού Θεάτρου, του Κ.Θ.Β.Ε, της Λυρικής Σκηνής, των ΔΗ.ΠΕ.ΘΕ. Βέροιας, Βόλου, Καβάλας, Καλαμάτας, Λάρισας, Πάτρας, από το Θέατρο Τέχνης, την Πειραματική Σκηνή της Τέχνης Θεσσαλονίκης, θιάσους της περιφέρειας και ιδιωτικούς θιάσους της Αθήνας.

Το 1993-1994 διετέλεσε μέλος της καλλιτεχνικής επιτροπής του Κ.Θ.Β.Ε., ενώ την περίοδο 1995-1997 ήταν πρόεδρος του Δ.Σ. του Κ.Θ.Β.Ε.

Πρόσφατα βραβεύτηκε από το Κέντρο Μελέτης & Έρευνας του Ελληνικού Θεάτρου - Θεατρικό Μουσείο με το έπαθλο "Πάνος Αραβαντινός" για το έργο του.

Κ.Θ.Β.Ε.,
Μήδεια, Ευριπίδης,
1990

Αμφι-θέατρο,
Ίων, Ευριπίδης,
1996

Θεατρική Διαδρομή,
Όρνιθες, Αριστοφάνης,
1984

Θεατρική Διαδρομή,
Όρνιθες, Αριστοφάνης,
1984

Θεατρική Διαδρομή,
Όρνιθες, Αριστοφάνης,
1984

Θεατρική Διαδρομή,
Θεσμοφορίζουσες, Αριστοφάνης,
1999

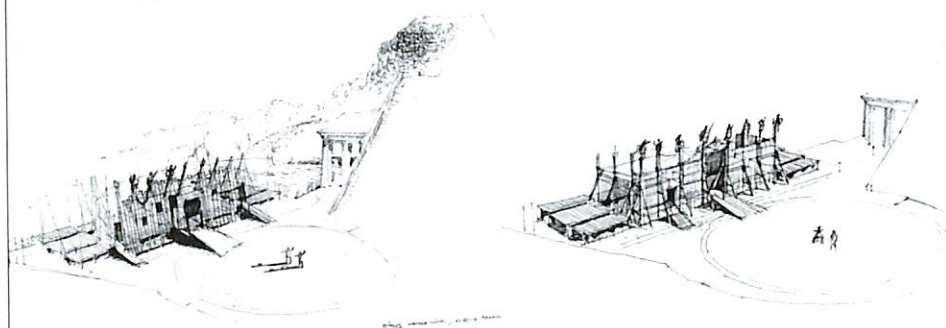
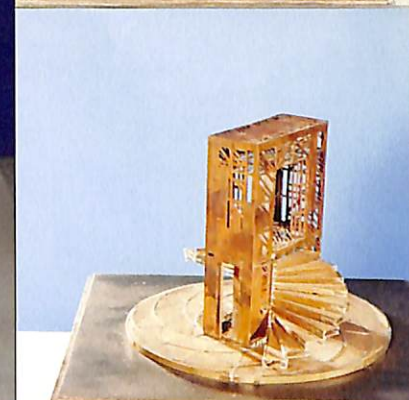
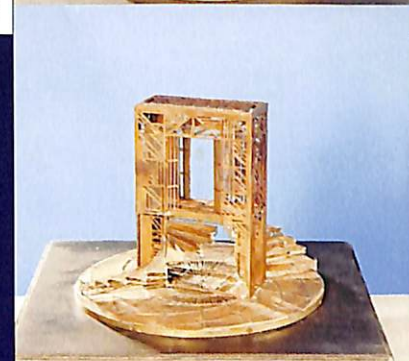
Θεατρικό Εργαστήρι Θεσσαλονίκης,
Βάτραχοι, Αριστοφάνης,
1985

Κ.Θ.Β.Ε.,
Ηλέκτρα,
Σοφοκλής, 1992

Κ.Θ.Β.Ε.,
Μήδεια, Ευριπίδης,
1990

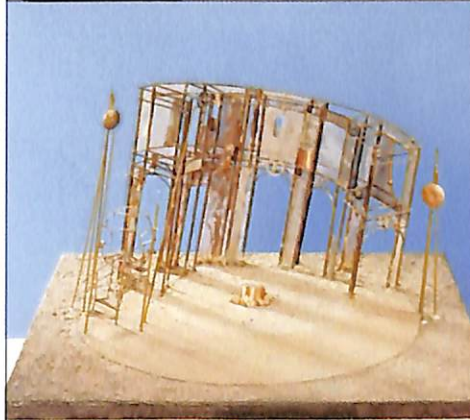

Θίασος Θύμιου Καρακατσάνη,
Λυσιστράτη, Αριστοφάνης,
1993

Πειραματική Σκηνή της Τέχνης,
Εκκλησιάζουσες, Αριστοφάνης,
1984

Στο αρχαίο δράμα έχει εργαστεί στις εξής παραστάσεις:

- 1982** Θεατρικό Εργαστήρι Θεσσαλονίκης “Κύκλωπας” (Ευριπίδης)
Σκηνοθεσία: Ν. Αρμάος
- 1984** Θεατρική Διαδρομή “Όρνιθες” (Αριστοφάνης)
Σκηνοθεσία: Δ. Πανταζή
- 1984** Πειραματική Σκηνή της Τέχνης “Εκκλησιάζουσες” (Αριστοφάνης)
Σκηνοθεσία: Ν. Χουρμουζιάδης
- 1985** Θεατρικό Εργαστήρι Θεσσαλονίκης “Βάτραχοι” (Αριστοφάνης)
Σκηνοθεσία: Κ. Γακίδης
- 1986** Wandering Theatre Πολωνίας “Όρνιθες” (Αριστοφάνης)
Σκηνοθεσία: Ν. Αρμάος
- 1989** Πειραματική Σκηνή της Τέχνης “Το τέλος των Ατρείδων”
(σύνθεση τραγωδιών του Ευριπίδη)
Σκηνοθεσία: Ν. Χουρμουζιάδης
- 1990** Κρατικό Θέατρο Βορείου Ελλάδος “Μήδεια” (Ευριπίδης)
Σκηνοθεσία: Α. Βουτσινάς
- 1992** Κρατικό Θέατρο Βορείου Ελλάδος “Ηλέκτρα” (Σοφοκλής)
Σκηνοθεσία: Α. Βουτσινάς
- 1993** Κρατικό Θέατρο Βορείου Ελλάδος “Ηλέκτρα” (Σοφοκλής)
Σκηνοθεσία: Α. Βουτσινάς
- 1993** Θίασος Θύμιου Καρακατσάνη “Λυσιστράτη” (Αριστοφάνης)
Σκηνοθεσία: Θύμιος Καρακατσάνης
- 1994** Εθνικό Θέατρο “Νεφέλες” (Αριστοφάνης)
Σκηνοθεσία: Κ. Δαμάτης
- 1994** ΔΗ.Π.Ε.Θ.Ε. Πάτρας “Επτά επί Θήβας” (Αισχύλος)
Σκηνοθεσία: Ν. Αρμάος
- 1994** Πειραματική Σκηνή της Τέχνης&Actors Touring Company
“Ιων” (Ευριπίδης) | Σκηνοθεσία: Ν. Φιλίππου
- 1996** Αμφι-θέατρο “Ιων” (Ευριπίδης)
Σκηνοθεσία: Σπύρος Α. Ευαγγελάτος
- 1997** “Τρωάδες” (Ευριπίδης)
Σκηνοθεσία: Μιχάλης Κακογιάννης
- 1999** Θέατρο Διαδρομή “Θεσμοφοριάζουσες” (Αριστοφάνης)
Σκηνοθεσία: Θύμιος Καρακατσάνης
- 2000** Θέατρο Διαδρομή “Εκκλησιάζουσες” (Αριστοφάνης)
Σκηνοθεσία: Γιώργος Μικαλακόπουλος
- 2002** Θέατρο Διαδρομή “Λυσιστράτη” (Αριστοφάνης)
Σκηνοθεσία: Γιώργος Μικαλακόπουλος
- 2002|2003** Πειραματική Σκηνή της Τέχνης “Εκκλησιάζουσες” (Αριστοφάνης)
Σκηνοθεσία: Νίκος Χουρμουζιάδης
- 2004** Αμφι-θέατρο “Ανδρομάχη” (Ευριπίδης)
Σκηνοθεσία: Σπύρος Α. Ευαγγελάτος
- 2007** ΔΗ.Π.Ε.Θ.Ε. Καλαμάτας “Κύκλωπας” (Ευριπίδης)
Σκηνοθεσία: Ν. Αρμάος

Δ.Η.Π.Ε.Θ.Ε. Πάτρας,
Επτά επί Θήβας,
1994

Δ.Η.Π.Ε.Θ.Ε. Πάτρας,
Επτά επί Θήβας,
1994

Εθνικό θέατρο,
Βάτραχοι, Αριστοφάνης,
1986

Εθνικό θέατρο,
Εκάβη, Ευριπίδης,
1985

Η Ιωάννα Παπαντωνίου γεννήθηκε στην Αθήνα το 1936. Σπούδασε σκηνογραφία και ενδυματολογία στο Wimbledon School of Art στο Λονδίνο (1967-70). Παρουσίασε την πρώτη της σκηνογραφική δουλειά το 1971 στο έργο *Ο Κοριός* του Μαγιακόφσκι με το Προσκήνιο του Αλέξη Σολομού. Στη συνέχεια έκανε σκηνικά και κοστούμια κυρίως για το Θέατρο Τέχνης του Καρόλου Κουν και το Θίασο Μινωτή-Παξινοῦ, αλλά και για κρατικά θέατρα και άλλους ελεύθερους θιάσους. Υπήρξε συνεργάτης του Michael Eliot στο Royal Exchange Theatre της Αγγλίας.

Ασχολήθηκε ιδιαίτερα με την επιτόπια έρευνα στο ένδυμα και στο χορό στο Λύκειο των Ελληνίδων Αθηνών, στο διάστημα 1956-66. Δημοσίευσε βιβλία και άρθρα με θέμα τις ελληνικές τοπικές φορεσιές και τη μόδα. Το 1974 ίδρυσε το Πελοποννησιακό Λαογραφικό Ίδρυμα που έχει αναπτύξει αξιόλογη δραστηριότητα και τιμήθηκε το 1981 με το European Museum of the Year Main Award (EMYA). Το 1981 βραβεύτηκε και η ίδια από την Ακαδημία Αθηνών για την προσφορά της στην επιστήμη και στο θέατρο και το 1987 της απονεμήθηκε το Κρατικό Βραβείο για την ενδυματολογική της εργασία στην ταινία του Φώτη Λαμπρινού *Δοξόμπος*.

Σήμερα είναι υπεύθυνη του Εθνικού Αρχείου Φορεσιών που ίδρυσε η Μελίνα Μερκούρη. Δίδαξε Ιστορία Ενδυματολογίας και Σκηνογραφίας στα Τμήματα Θεατρολογίας του Εθνικού & Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, του Πανεπιστημίου Πατρών και του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου. Το 2000 της απενεμήθη από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας ο Χρυσός Σταυρός του Φοίνικος.

Πρόσφατα, ίδρυσε την Ελληνική Εταιρεία Ενδυμασιολογίας, ως προέκταση του Εθνικού Αρχείου Ελληνικής Παραδοσιακής Ενδυμασίας με στόχο τη δημιουργία ενός Ινστιτούτου Ενδύματος και Μουσείου Μόδας.

Το 2004 τιμήθηκε από το Κέντρο Μελέτης & Έρευνας του Ελληνικού Θεάτρου – Θεατρικό Μουσείο με το έπαθλο “Πάνος Αραβαντινός” για τη συνολική προσφορά της στο θέατρο και τη σκηνογραφία.

Τον Οκτώβριο του 2008 θα ανακηρυχθεί επίτιμος διδάκτορας του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης.

Θέατρο Τέχνης,
Επτά επι Θήβας, Αισχύλος,
1976

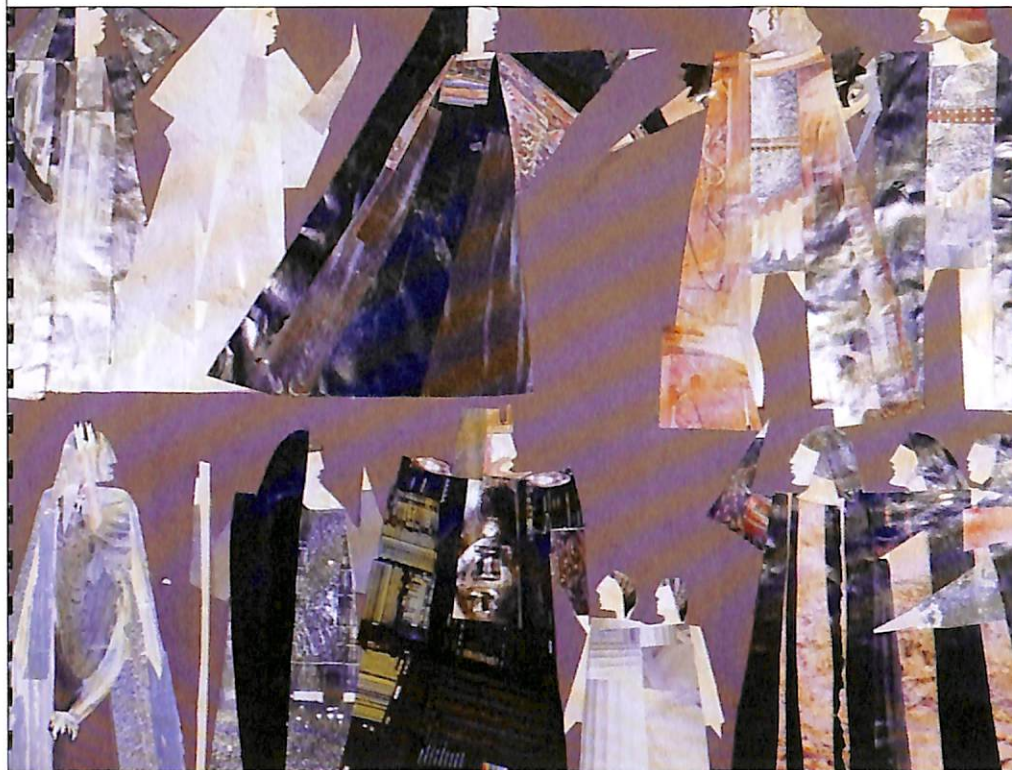
Θέατρο Τέχνης,
Επτά επί Θήβας, Αισχύλος,
1976

Στο αρχαίο δράμα έχει εργαστεί στις εξής παραστάσεις:

- 1971 Εθνικό Θέατρο "Ορέστης" (Ευριπίδης)
Σκηνοθεσία: Α. Σολομός
- 1971 Προσκίνιο "Θεσμοφοριάζουσες" (Αριστοφάνης)
Σκηνοθεσία: Α. Σολομός
- 1972 Κινηματογραφική ταινία, "Λυσιστράτη" (Αριστοφάνης)
Σκηνοθεσία: Γ. Ζερβουλάκος
- 1973 Εθνικό Θέατρο "Ορέστης" (Ευριπίδης)
Σκηνοθεσία: Α. Σολομός
- 1976 Θέατρο Τέχνης "Επτά επί Θήβας" (Αισχύλος)
Σκηνοθεσία: Κάρολος Κουν
- 1976 Εθνικό Θέατρο "Μήδεια" (Ευριπίδης)
Σκηνοθεσία: Α. Σολομός
- 1977 Εθνικό Θέατρο "Μήδεια" (Ευριπίδης)
Σκηνοθεσία: Α. Σολομός
- 1977 Θέατρο Τέχνης "Επτά επί Θήβας" (Αισχύλος)
Σκηνοθεσία: Κάρολος Κουν
- 1978 Εθνικό Θέατρο "Μήδεια" (Ευριπίδης)
Σκηνοθεσία: Α. Σολομός
- 1978 Εθνικό Θέατρο "Θεσμοφοριάζουσες" (Αριστοφάνης)
Σκηνοθεσία: Α. Σολομός
- 1979 Εθνικό Θέατρο "Θεσμοφοριάζουσες" (Αριστοφάνης)
Σκηνοθεσία: Α. Σολομός
- 1980 Β.Β.Σ. για τη σειρά: "The World is a Stage" "Βάκχες" (Ευριπίδης)
Σκηνοθεσία: Μ. Elliot
- 1980 Εθνικό Θέατρο "Αχαρνές" (Αριστοφάνης)
Σκηνοθεσία: Κ. Μπάκας
- 1981 Royal Exchange Theatre, Manchester, "Φιλοκλήτης" (Σοφοκλής)
Σκηνοθεσία: Μ. Elliot
- 1982 Εθνικό Θέατρο "Θεσμοφοριάζουσες" (Αριστοφάνης)
Σκηνοθεσία: Α. Σολομός
- 1983 Εθνικό Θέατρο "Ειρήνη" (Αριστοφάνης)
Σκηνοθεσία: Κ. Μπάκας
- 1985 Εθνικό Θέατρο "Εκάβη" (Ευριπίδης)
Σκηνοθεσία: Λ. Κωστόπουλος
- 1986 Εθνικό Θέατρο "Βάτραχοι" (Αριστοφάνης)
Σκηνοθεσία: Κ. Μπάκας
- 1987 Προσκίνιο "Εκάβη" (Ευριπίδης)
Σκηνοθεσία: Α. Σολομός
- 1987 ΔΗ.ΠΕ.ΘΕ. Ρόδου "Εκκλησιάζουσες" (Αριστοφάνης)
Σκηνοθεσία: Π. Παπαϊωάννου
- 1991 Εθνικό Θέατρο "Ιππής" (Αριστοφάνης)
Σκηνοθεσία: Κ. Μπάκας
- 1992 Θέατρο Τέχνης "Βάτραχοι" (Αριστοφάνης)
Σκηνοθεσία: Μίμης Κουγιουμτζής
- 1992 ΔΗ.ΠΕ.ΘΕ. Λάρισας-Θεσσαλικό Θέατρο "Χοιφόροι" (Αισχύλος)
Σκηνοθεσία: Κώστας Τσιάνος
- 1993 Κρατικό Θέατρο Βορείου Ελλάδος "Επτά επί Θήβας" (Αισχύλος)
Σκηνοθεσία: Σ. Τσακίρης
- 1993 Θέατρο Τέχνης "Βάτραχοι" (Αριστοφάνης)
Σκηνοθεσία: Μίμης Κουγιουμτζής
- 1994 Εθνικό Θέατρο "Εκάβη" (Ευριπίδης)
Σκηνοθεσία: Κώστας Τσιάνος
- 1994 Δεσμοί "Ικέτιδες" (Αισχύλος)
Σκηνοθεσία: Στ. Ντουφεξής
- 1995 Θίασος Διόνυσος "Αντιγόνη" (Σοφοκλής)
Σκηνοθεσία: Λ. Τσάγκας
- 1997 Εθνικό Θέατρο-Παιδικό Στέκι "Εκκλησιάζουσες" (Αριστοφάνης)
Σκηνοθεσία: Κάρμεν Ρουγγέρη
- 2001 Θέατρο Διαδρομή "Ιππής"
Σκηνοθεσία: Κ. Μπάκας

Θέατρο Προσκίνιο,
Εκάβη, Ευριπίδης,
1987

Εθνικό Θέατρο,
Θεσμοφοριάζουσες,
Αριστοφάνης,
1978

Εθνικό θέατρο,
Μήδεια, Ευριπίδης,
2003

Γεννήθηκε στη Λάρισα το 1972. Σπούδασε διακόσμηση στη Σχολή Βακαλό (1989-1992) όπου και εργάστηκε για τρία χρόνια. Συνέχισε σπουδές στην Ανώτατη Σχολή Καλών Τεχνών (Εργαστήρι Νίκου Κεσσανλή) 1992-1997 και παρακολούθησε το Εργαστήρι Σκηνογραφίας του Γιώργου Ζιάκα.

Δίδαξε το μάθημα της σκηνογραφίας στη Σχολή Υποκριτικής του "Εμπρός" (1998-2000). Συνεργάστηκε με τον Θεατρικό Οργανισμό "Μορφές", με την Εταιρεία Θεάτρου "Δόλιχος", με το Θέατρο Τζένη Καρέζη, το Θέατρο του Νότου, τον Θίασο Διπλούς Έρως, την Εταιρεία Θεάτρου "Σφαίρα", την Εταιρεία Θεάτρου "Εμπρός", το Θέατρο Πόρτα, το Θέατρο Αμιράλ, το Σύλλογο Μοντέρνου Χορού, την Ομάδα Χορού "Σχεδία", την Ομάδα Μουσικού Θεάτρου Όπερα, το Θέατρο Τέχνης, το Εθνικό Θέατρο, το Θέατρο Ήβη, το Θέατρο της Άνοιξης, το Θέατρο Μουσούρη, την

Εταιρεία Θεάτρου "Η Νέα Σκηνή", το Κ.Θ.Β.Ε., το ΔΗ.Π.Ε.ΘΕ. Καβάλας, το Θέατρο "Άλμα", το Θέατρο της Οδού Κεφαλληνίας.

Δούλεψε με εκλεκτούς σκηνοθέτες του θεάτρου όπως τους Τ. Μπαντή, Στ. Λιβαθινό, Γ. Μόσχο, Μιχ. Μαρμαρινό, Στ. Φασουλή, Θ. Αμπατζή, Γ. Λαζάνη, Δ. Μαυρίκιος, Σ. Τσακίρη, Λ. Λαζόπουλο, Κ. Αρβανιτάκη, Λ. Βογιατζή, Β. Μαυρομάτη. Συνεργάστηκε επίσης με τους χορογράφους Χ. Μανταφούνη και Αναστασία Λύρα. Ακόμη είχε την επιμέλεια κοστούμιών και σκηνικών στο κομμάτι της τελετής έναρξης των Ολυμπιακών Αγώνων-2004.

Στο αρχαίο δράμα έχει εργαστεί στις εξής παραστάσεις:

2003	Εθνικό Θέατρο "Μήδεια" (Ευριπίδης)
Σκηνοθεσία: Στάθης Λιβαθινός
2006	ΔΗ.Π.Ε.ΘΕ. Λάρισας-Θεσσαλικό Θέατρο
"Ελένη" (Ευριπίδης) Σκηνοθεσία: Γιάννης Μαργαρίτης
2007	Εθνικό Θέατρο "Ανδρομάχη" (Ρακίνας)
Σκηνοθεσία: Δημήτρης Μαυρίκιος
2008	ΔΗ.Π.Ε.ΘΕ. Λάρισας-Θεσσαλικό Θέατρο
"Πέρσες" (Αισχύλος) Σκηνοθεσία: Σταύρος Τσακίρης

Θεσσαλικό Θέατρο-Δ.Η.Π.Ε.Θ.Ε. Λάρισας,
Πέρσες, Αισχύλος,
2008

Εθνικό θέατρο,
Μήδεια, Ευριπίδης,
2003

Ο Κωνσταντίνος Ζαμάνης γεννήθηκε στα Ιωάννινα το 1975. Σπούδασε θεατρολογία στο Τμήμα Θεατρικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Αθηνών (1994-1999), ενδυματολογία και σχέδιο μόδας στη Σχολή Μόδας Βελουδάκη στην Αθήνα (1994-1996) και σκηνογραφία στην Ανώτατη Σχολή Καλών Τεχνών (1996-1998) με καθηγητή τον Γ. Ζιάκα.

Με υποτροφία του Ιδρύματος Ονάση και του Συλλόγου Φίλων της Μουσικής συνέχισε τις σπουδές του στη σκηνογραφία στο Slade School of Fine Art-University College (MFA in Fine Art, 1999-2001). Πρόσφατα ξεκίνησε το διδακτορικό του στην ιστορία της σκηνογραφίας στο Πανεπιστήμιο Αθηνών.

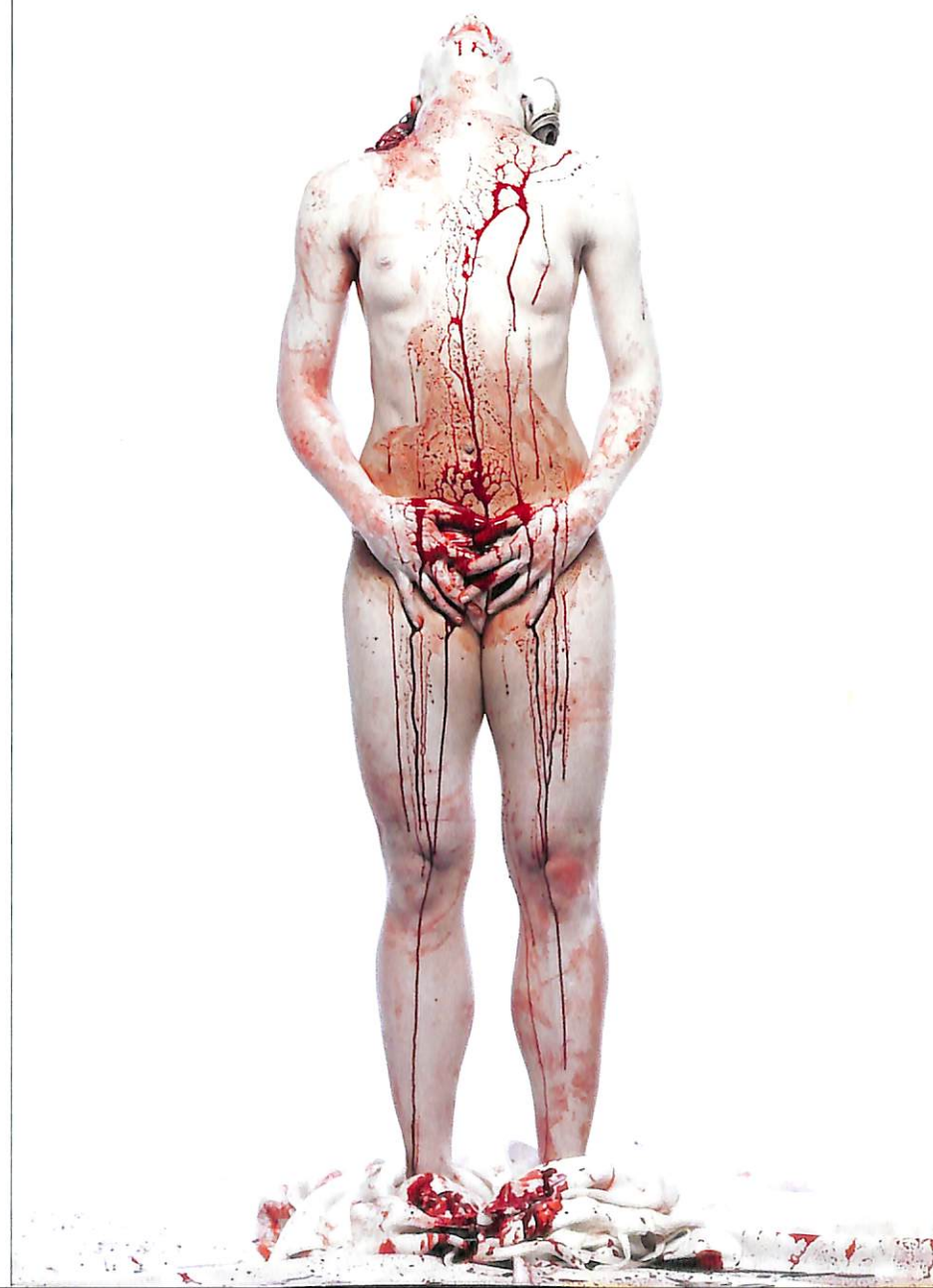
Ως σκηνογράφος έχει συνεργαστεί με σκηνοθέτες και χορογράφους σε διάφορες χορευτικές, μουσικές και θεατρικές παραγωγές ενώ οργάνωσε εκθέσεις και διεξήγαγε έρευνες πάνω στην ιστορία της ελληνικής σκηνογραφίας.

Από το 2004 διδάσκει ενδυματολογία στο Τμήμα Θεατρικών Σπουδών Ναυπλίου του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου.

Στο αρχαίο δράμα έχει εργαστεί στις εξής παραστάσεις:

1997	Θίασος Κοσμόπολης "Φοίνισσες"
βοηθός σκηνογράφου (σκηνογράφος Λ. Χρυσικοπούλου)
Σκηνοθεσία: Γιάννης Καραχισαρίδης
1997	Αμφι-θέατρο "Ιφιγένεια εν Ταύροις" (Ευριπίδης)
βοηθός σκηνογράφου (σκηνογράφος Λ. Χρυσικοπούλου)
Σκηνοθεσία: Σπύρος Α. Ευαγγελάτος
1998	Αμφι-θέατρο "Εκκλησιάζουσες" (Αριστοφάνης)
βοηθός σκηνογράφου (σκηνογράφος Γιώργος Πάτσας)
Σκηνοθεσία: Σπύρος Α. Ευαγγελάτος
1998	Καλλιτεχνικός Οργανισμός Θεατρική Διαδρομή "Οιδίπους επί Κολωνών"
(Σοφοκλής) βοηθός σκηνογράφου (σκηνογράφος Λ. Χρυσικοπούλου)
Σκηνοθεσία: Σταύρος Τσακίρης
2002	"Αχαρνείς" του Διονύση Σαββόπουλου
Σκηνοθεσία-χορογραφία: Σοφία Σπυράτου
2003	Βιομηχανική "Ιφιγένεια η εν Ταύροις - η μνήμη του ψαριού"
Σκηνοθεσία: Δέσποινα Παναγιωτοπούλου
2008	Χοροθέατρο Ροές "Ηλέκτρα Αυτουργός"
Σκηνοθεσία-χορογραφία: Σοφία Σπυράτου

Χοροθέατρο Ροές,
Ηλέκτρα Αυτουργός,
2008

Στο αρχαίο δράμα έχει εργαστεί στις εξής παραστάσεις:

- 2007** Δ.Η.ΠΕ.ΘΕ Ρούμελης "Ιππής" (Αριστοφάνης)
Σκηνοθεσία: Γιώργος Αρμένης
- 2008** Δ.Η.ΠΕ.ΘΕ Ρούμελης "Προμηθέας Δεσμώτης" (Αισχύλος)
Σκηνοθεσία: Χρίστος Καλαβρούζος

Ελένη Δουνδουλάκη

Γεννήθηκε στην Αθήνα. Είναι αριστούχος απόφοιτος του Τμήματος Θεατρικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Αθηνών στο οποίο σήμερα εκπονεί τη διδακτορική της διατριβή με ερευνητικό αντικείμενο την ιστορία της σκηνογραφίας.

Είναι κάτοχος μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών του London School of Economics and Political Science στον τομέα της Πολιτιστικής Κοινωνιολογίας καθώς και του University of Warwick στον τομέα της Πολιτιστικής Πολιτικής και Διοίκησης.

Είναι επίσης απόφοιτος της Δραματικής Σχολής του Εθνικού Θεάτρου και τελειόφοιτος του μεταπτυχιακού προγράμματος Σκηνογραφίας του Τμήματος Θεάτρου της Σχολής Καλών Τεχνών του Αριστοτέλειου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης.

Ως σκηνογράφος - ενδυματολόγος έχει συνεργαστεί με το Κ.Θ.Β.Ε. (Ν. Καζαντζάκη *Ιουλιανός ο Παραβάτης*, σκην. Νικήτας Τσακίρογλου) και το Νέο Ελληνικό Θέατρο Γιώργου Αρμένη (Μάριου Ποντίκα *Εσωτερικά Ειδήσεις*, σκην. Χάρης Χαραλάμπους).

Δ.Η.ΠΕ.Θ.Ε. Ρούμελης,
Ιππής, Αριστοφάνης,
2007

Δ.Η.ΠΕ.Θ.Ε. Ρούμελης,
Προμηθέας Δεσμώτης, Αισχύλος,
2008

Αιώρημα (άλλες ονομασίες : εώρημα, γέρανος, κράδη ή μηχανή) Σκηνικό μηχανήμα του αρχαίου θεάτρου που με σχοινιά, τροχαλίες και γάντζους ανεβοκατέβαζε τους από μηχανής θεούς, τα φαντάσματα, τον Πήγασο κ.τ.λ.

Αναπίεσμα Είδος σκηνικής καταπακτής που αναφέρεται από τον Πολυδεύκη.

Ύοραι Τα σχοινιά που αναφέρονται από τον Πολυδεύκη για την ανέλκυση των πτωμάτων.

Αυλαία Η κουρτίνα που χωρίζει τη θεατρική αίθουσα απ' τη σκηνή και την πραγματικότητα από τη φαντασία. Στα πιο πολλά θεατρικά κτήρια, που ο αιώνας μας παράλαβε απ' τους περασμένους, η αυλαία λειτουργεί κάθετα (πέφτει) ή οριζόντια (κλείνει). Όταν στα αρχαία χρόνια- άγνωστο πότε- χρησιμοποιήθηκε, λειτουργούσε κάθετα, αλλά με αντίθετη κατεύθυνση απ' τη σημερινή. Κατέβαινε σε ένα ειδικό αυλάκι της σκηνής, για να αρχίσει η παράσταση, κι ανέβαινε στο τέλος της.

Γαλαρία (ελληνικά εξώστης, ελληνιστί υπερών) Το ψηλότερο και προλεταριακότερο απ' όλα τα πατώματα της θεατρικής αίθουσας «ιταλιάνικου» τύπου.

Διάζωμα Οριζόντιος διάδρομος που χωρίζει τις κερκίδες του αρχαίου ελληνικού θεάτρου.

Εκκύκλημα Ένα από τα μηχανικά μέσα που χρησιμοποιούσε η σκηνογραφία του 5ου π.Χ. αιώνα «επί ξύλων υψηλόν βάθρον» (Πολυδεύκης). Έβγαινε από μια θύρα του προσκηνίου, πάνω σε ρόδες κι έκανε στροφή για να παρουσιάσει το εσωτερικό του σπιτιού με τα πρόσωπα (συνήθως πτώματα) που βρίσκονταν μέσα. Παραλλαγή του εκκυκλήματος ήταν η εξώστρα.

Εξώστρα Μέρος του αρχαίου θεατρικού εξοπλισμού, ανάλογα με το εκκύκλημα. Συχνά γίνεται σύγχυση, μας λέει ο Πολυδεύκης, ανάμεσα στα δύο αυτά μηχανικά μέσα που αποκαλύπτανε το εσωτερικό του σκηνικού. Η εξώστρα ήταν κι αυτή ένα κινητό βάθρο, που έβγαινε στη σκηνή, αλλά δεν έκανε στροφή όπως το εκκύκλημα.

Θεολογείον (ή Διστεγία) Το δεύτερο πάτωμα του σκηνικού χώρου στα αρχαία ελληνικά θέατρα, πάνω απ' το Προσκήνιο. Χρησίμευε συνήθως για μονολόγους, οπτασίες ή από μηχανής θεούς. Σύμφωνα με ορισμένες γνώμες χρονολογείται από τα χρόνια του Αισχύλου μα συχνότερη χρήση του μαρτυρούνε τα έργα του Ευριπίδη και οι αριστοφανικές κωμωδίες. Το δεύτερο πάτωμα εμφανίζεται αιώνες αργότερα στο ελισαβετιανό θέατρο για τους μουσικούς που έπαιζαν την ώρα της παράστασης και πιθανώς κι εκεί για οπτασίες.

Θεωρείο Ξέχωρο διαμέρισμα στο επίπεδο της πλατείας ή του εξώστη των ευρωπαϊκών θεάτρων, για τους προνομιούχους

θεατές. Αποτέλεσαν μόνιμο εξάρτημα της θεατρικής αρχιτεκτονικής -από το τέλος του 16ου αιώνα ως τις αρχές του δικού μας- καταργήθηκαν όμως στα σύγχρονα θέατρα μαζί με την ταξική διάκριση των θεατών.

Θυμέλη Ο βωμός της θυσίας που ήταν στημένος στη μέση της θεατρικής ορχήστρας. Όταν ο βωμός μεταφέρθηκε από τη θέση αυτή, ο όρος θυμέλη έμεινε για να δηλώνει το κέντρο του κύκλου.

Ίκρια Ξύλινες θέσεις ή ξύλινες σκαλωσιές που υποβάσταζαν τις θέσεις των θεατών στα αρχαία ελληνικά θέατρα. Αναφέρεται πως είχαν γκρεμιστεί σε μια παράσταση, γύρω στα 500 π.Χ., στο θέατρο Διονύσου. Πιθανό από τότε να άρχισε η κατασκευή τους από πέτρα και σίγουρα θα είχε ολοκληρωθεί στα χρόνια του Περικλή.

Ιμάτιον Μακρύς χιτώνας που φορούσαν ως πανωφόρι άνδρες και γυναίκες στο Αττικό θέατρο.

Κερκίδες Σειρές καθισμάτων στο αρχαίο ελληνικό θέατρο.

Καταβλήματα Ζωγραφισμένα υφάσματα ή πίνακες.

Κόθορνος Το υπόδημα των υποκριτών τον 5° π.Χ. αιώνα. Πρόκειται για μία μαλακή, ευλύγιστη, μονοκόμματη μπότα, χωρίς σόλα. Βοηθούσε το βήμα και την όρχηση και περιόριζε τον θόρυβο των βημάτων. Από την ελληνιστική εποχή η σόλα του άρχισε να γίνεται πιο παχιά, επειδή υψώθηκε το λογιείο και έπρεπε οι ηθοποιοί να φαίνονται ογκωδέστεροι.

Κοίλον Η αγκαλιά του αρχαίου θεάτρου, η προορισμένη για το κοινό. Στα θεατρικά κτίσματα που σώζονται διακρίνουμε κοίλα τεχνητά και κοίλα φυσικά σε πλαγιά λόφου (με καθίσματα άλλοτε λαξευτά στο βράχο κι άλλοτε χτιστά).

Κουίντα Το καθένα απ' τα σπετσάτα που ορθώνονται μόνιμα στα δεξιά και τα αριστερά της σκηνής. Η προέλευση της λέξης βρίσκεται στη σκηνογραφία της Αναγέννησης, όταν για τον σκοπό αυτό χρησιμοποιούνταν πέντε τελάρα.

Κυκλόραμα (περιστροφικός ορίζοντας) Σκηνικό εξάρτημα από πανί, τσιμέντο ή πλαστικό υλικό, που χρησιμεύει για φόντο της σκηνογραφίας. Δοκιμάστηκε πρώτη φορά στα μισά του περασμένου αιώνα στην Αγγλία, μα η χρήση του άρχισε το 1904 στη Γερμανία. Ήταν αποτελεσματικό για την εντύπωση του «φωτιστικού άπειρου» που οραματίζονταν κάποιοι εμπνευσμένοι σκηνοθέτες. Χρησιμοποιήθηκε, ωστόσο, και για τον ολότελα αντίθετο σκοπό: της ρεαλιστικής απεικόνισης του ουρανού σε πιο συμβατικές παραστάσεις. Στον τόπο μας το έφερε πρώτο το Εθνικό θέατρο στα χρόνια του '30, χαρίζοντας στους άναυδους θεατές του μια νέα αίσθηση σκηνικής εικόνας. Οι τεχνικές δυσκολίες που δημιουργεί το κυκλόραμα έχουν σχεδόν

καταργήσει τη χρήση του στο σημερινό θέατρο, και οι νεότερες καλλιτεχνικές σχολές προτιμούν άλλες σκηνογραφικές και φωτιστικές μεθόδους.

Λογείον Μεταγενέστερη λέξη για τη σκηνή.

Οκρίβας Όρος που χρησιμοποιείται από τον Πλάτωνα για την εξέδρα ή τον χώρο της σκηνής.

Παρασκήνια Στην αρχαϊκή περίοδο του ελληνικού θεάτρου, αντίσκηνα για να ντύνονται οι ηθοποιοί. Αργότερα, πέτρινα κτίσματα-πτέρυγες που προεξείχαν δεξιά και αριστερά του σκηνικού οικοδομήματος.

Πάροδοι: Ονομάζονταν οι δύο διάδρομοι ανάμεσα στον σκηνικό χώρο και στο κοίλον (συνήθως κεκλιμένοι, με άνοδο προς την ορχήστρα) απ' όπου έμπαιναν οι υποκριτές και ο Χορός.

Πέπλος: Εξωτερικό γυναικείο ένδυμα.

Περίακτος Εξάρτημα της αρχαίας σκηνογραφίας. Ήταν ένα ψηλό τριεδρικό πρίσμα με ζωγραφισμένες τις τρεις έδρες. Δύο περίακτοι στήνονταν πάνω στη σκηνή και, κάνοντας στροφή γύρω από τον άξονά τους, εξασφάλιζαν την αυτόματη αλλαγή του ενός σκηνογραφικού τοπίου στο άλλο. Η δεξιά περίακτος παρουσίαζε τα κοντινά τοπία και η αριστερή τα μακρινά- αν και η πληροφορία δεν είναι απόλυτα αξιόπιστη. Καμιά ένδειξη δεν υπάρχει πως η χρήση τους είχε αρχίσει στον 5^ο π.Χ. αιώνα. Με απομίμηση περιάκτων (τα ιταλικά τελάρα) ξεκινά η σκηνογραφία της Αναγέννησης.

Πίνακες Ζωγραφικά τελάρα από πανί ή ξύλο που στηρίζονταν στις κολόνες του προσκηνίου του αρχαίου ελληνικού θεάτρου.

Πρόθυρο Μία είσοδος ή στεγασμένη πύλη τοποθετημένη μπροστά από το σκηνικό οικοδόμημα.

Προσκήνιο Αν και υπάρχουν ποικίλες γνώμες για τη σημασία του και την εποχή που καθιερώθηκε στο ελληνικό θέατρο, το προσκήνιον, απαρτιζόταν από μια σειρά κίονες σε όλο το μήκος της σκηνής, με την είσοδο του σκηνικού κτηρίου στη μέση. Καλοδιατηρημένο δείγμα προσκηνίου μας δίνει το θεατράκι του Αμφιάρειου- όπου διακρίνονται και οι υποδοχές για τους πίνακες. Οι περισσότερες εικασίες τοποθετούν την καθιέρωσή του στα μέσα του 4^{ου} αιώνα. Ωστόσο πολλά ερωτηματικά δημιουργεί η μη προγενέστερη ύπαρξή του. Η λέξη απέκτησε διαφορετική σημασία απ' την Αναγέννηση κι ύστερα, προσδιορίζοντας το μπροστινό μέρος της σκηνής που προεκτείνεται στο χώρο των θεατών (όπως το ελισαβετιανό apron stage).

Πρόσωπον ή προσωπίον Η μάσκα που καθιερώθηκε στο Αττικό θέατρο από τον θρυλικό Θέσπη, τον 6^ο π.Χ. αιώνα. Αποτελεί κληρονομιά από παλιές Διονυσιακές γιορτές και

άλλα θρησκευτικά έθιμα. Φτιαγμένα στην αρχή από άχρωμο λινό ύφασμα, απέκτησαν με τον καιρό το χρώμα και τα χαρακτηριστικά του ανθρώπινου προσώπου. Το προσωπίο αποτελούσε εργαλείο πρακτικής ανάγκης: ο κάθε υποκριτής έπαιζε πολλούς ρόλους, οι άντρες υποδύονταν τις γυναίκες, ο Χορός έπρεπε να έχει ομοιογένεια.

Σκηνογραφία Όρος που χρησιμοποιήθηκε από τον Αριστοτέλη και προφανώς δήλωνε τη σκηνική ζωγραφική ή διακόσμηση.

Στροφεϊόν Ένα είδος περιστρεφόμενου αντικειμένου που αναφέρεται από τον Πολυδεύκη.

Σύρμα Ο ποδήρης χιτώνας.

Τραμπουκέτο Ένα από τα παλιότερα μηχανικά μέσα του ευρωπαϊκού θεάτρου (αντίστοιχο με της χαρώνιες κλίμακες του ελληνικού). Πρόκειται για καταπακτή, σε ένα ή περισσότερα σημεία του σανιδιού της σκηνής, απ' όπου ξεπετάγονταν ή εξαφανίζονταν φαντάσματα κι άλλα καταχθόνια όντα. Αρχικά ήταν σκέτη σκάλα, αργότερα ανελκυστήρας.

Φαλλός Το ανδρικό όργανο αναπαραγωγής που αποτελούσε και μέρος της κωμικής ενδυμασίας στο αρχαίο θέατρο.

Φροντιστήριο Στη θεατρική και μη εκπαιδευτική του έννοια, περιλαμβάνει όλα τα αντικείμενα της θεατρικής παράστασης που δεν υπάγονται στη σκηνογραφία ή το βεστιάριο. Τεράστια στάθηκε η σημασία του σε κάθε εποχή και σε κάθε φόρμα σκηνικής τέχνης - απ' την τεφροθήκη της Ηλέκτρας ίσαμε τα σταχτοδοχεία της σύγχρονης κωμωδίας.

Χαρώνια κλίμακαι Υπόγειες δίοδοι που έφταναν από τη σκηνή στο κέντρο της ορχήστρας του αρχαίου ελληνικού θεάτρου.

Ψιμίθιον Είναι το στουπέτσι με το οποίο ο πρωτοπόρος Θέσπης είχε ασπρίσει τα πρόσωπα των χορευτών του. Κατόπιν πρόσθεσε και το κόκκινο χρώμα (κατακάθι του κρασιού κατά τον Οράτιο, κιννάβαρι κατά το Σουΐδα), προτού επινοήσει τα προσωπίδια. Το βάψιμο του προσώπου είναι θεατρικό έθιμο αρχαιότερο απ' τη μάσκα.

Πηγές:

Σολομός Αλέξης, Θεατρικό λεξικό
Πρόσωπα και πράγματα στο παγκόσμιο θέατρο
Εκδόσεις Κέδρος, Αθήνα, 1989

Walton Michael, *Το αρχαίο ελληνικό θέατρο επί σκηνής*
Μετάφραση: Κατερίνα Αρβανίτη - Βίκυ Μαντέλη
Εκδόσεις: Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα, 2007

Blume Horst-Dieter, *Εισαγωγή στο αρχαίο θέατρο*
Μετάφραση: Μαρία Ιατρού
Εκδόσεις: Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τραπέζης, Αθήνα, 1989

Σκηνικά: Απόστολος Βέττας,
Κοστούμια: Γιάννης Μετζίκωφ,
Κ.Θ.Β.Ε.,
Ηλέκτρα, Σοφοκλής,
1992

Το φωτογραφικό υλικό προέρχεται από το αρχείο του
Κ.Ε.Π.Ε.Α.Ε.Δ.-“Δεσμοί”

Το Δ.Σ. του Κ.Ε.Π.Ε.Α.Ε.Δ.-“Δεσμοί” ευχαριστεί θερμά:

- το Δήμο Ελευσίνας για την προσφορά του στη διεξαγωγή της Επιστημονικής Ημερίδας και της Έκθεσης
- το Κέντρο Μελέτης και Έρευνας του Ελληνικού Θεάτρου-Θεατρικό Μουσείο για την ευγενική παραχώρηση των θεατρικών κοστούμιών και μακετών που χρησιμοποιήθηκαν στην Έκθεση

Γιάννης Τσαρούχης,
Θέατρο Τέχνης,
‘Ορνίθες, Αριστοφάνης
2008
(3^η αναβίωση της
παράστασης του 1959)

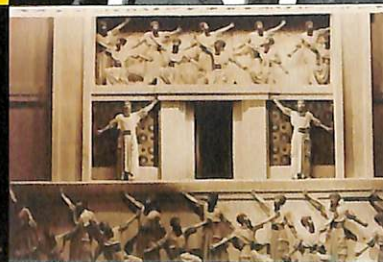
Γιάννης Μετζίκωφ,
Κ.Θ.Β.Ε.,
Λυιστράτη, Αριστοφάνης,
2007

Λιλή Κεντάκα,
Εθνικό θέατρο,
Πέρσες, Αισχύλος,
2006

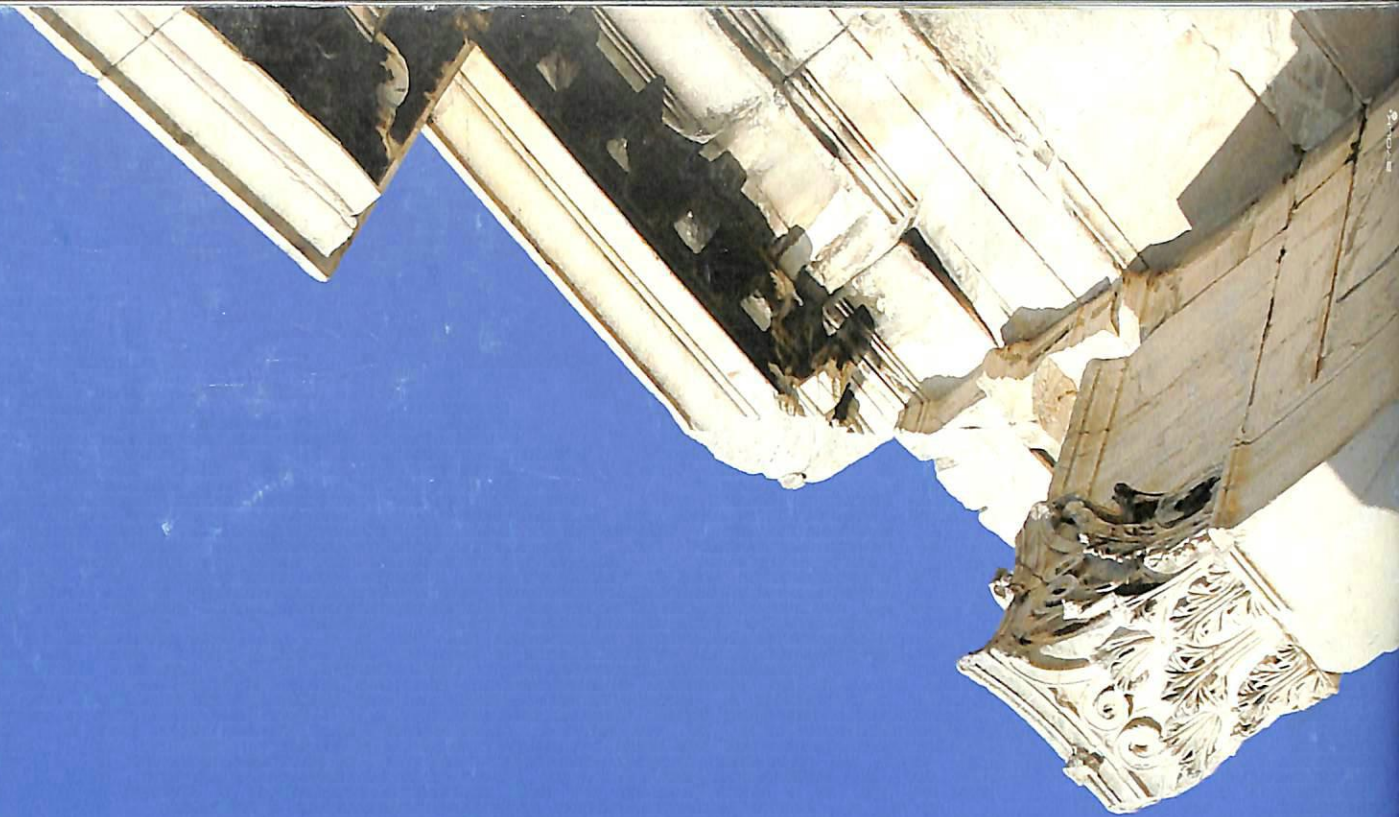
Μάσκες του Νίκου Κατσαρή
για το χορό,
Θ.Ο.Κ.,
Μυρμιδόνες-Νηρηίδες-Φρύγες,
Αισχύλος,
2004

Σκηνικά: Κλεόβουλος Κλώνης
Κοστούμια: Αντώνης Φωκάς
Εθνικό θέατρο,
Πέρσες, Αισχύλος,
1934

Μάσκα του Νίκου Γεωργιάδη,
Θεσσαλικό θέατρο,
Βάκχες, Ευριπίδης,
2001

ΑΙΣΧΥΛΕΙΑ 2008

- ΔΗΜΟΣ ΕΛΕΥΣΙΝΑΣ | Χατζηδάκη & Δήμητρος | Ελευσίνα | Τ: 210 55.43.323, 210 55.48.997 | www.aisxylia.gr
- ΚΕΝΤΡΟ ΕΡΕΥΝΑΣ & ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ ΤΟΥ ΑΡΧΑΙΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΔΡΑΜΑΤΟΣ-“ΔΕΣΜΟΙ”
Αρκτίνου 12 | Αθήνα | Τ: 210 72.14.050, 210 72.51.173 | www.ancientgreekdrama.gr | E: ancdrama@otenet.gr